

40 Inventive Principles – **40 Zasad Wynalazczych**: Zbiór 40 zasad wynalazczych opisanych przez Henryka Altszullera, bazujących na analizie ogromnej liczby powstałych i opatentowanych wynalazków. 40 zasad wynalazczych może być używane zarówno z Matrycą Sprzeczności (zwaną też Matrycą Altszullera) jak i oddzielnie.

76 Standard Solutions – **76 Standardowych Rozwiązań**: Zobacz System Standardów Wynalazczych.

Abstract Term – **Pojęcie Ogólne**: Termin (słowo lub wyrażenie), który opisuje w sposób ogólny cechę, własność lub funkcję. Poprzez dodanie do niego odpowiedniego kontekstu możliwe jest stworzenie bardziej szczegółowego pojęcia lub grupy pojęć. Nie ma jasno określonej linii podziału pomiędzy szczegółowym a ogólnym pojęciem.

Additional Function – **Funkcja Dodatkowa**: Funkcja, która nie jest bezpośrednio związana z wykonywaniem głównego procesu, lecz towarzyszy głównej funkcji lub pomaga z jej wykonaniem.

Additional Inventive Principle – **Dodatkowa Zasada Wynalazcza**: Zasady wynalazcze, które zostały odkryte po skompletowaniu 40 Zasad Wynalazczych. Obecnie znane jest 10 Dodatkowych Zasad Wynalazczych.

Administrative Contradiction – **Sprzeczność Administracyjna**: Opis negatywnego (niepożądanego) efektu lub konieczności stworzenia czegoś nowego w sytuacji, w której użycie metody rozwiązywania problemów lub gotowego rozwiązania nie jest możliwe.

Algorithm of Inventive Problem Solving – **Algorytm Rozwiązywania Innowacyjnych Zadań (ARIZ)**: Podstawowe narzędzie analityczne TRIZ, bazujące na sekwencji logicznych procedur, podczas których analizuje się niejasności lub re-definiuje się bazowy problem/sytuację, tak aby doprowadzić do wyodrębnionego konfliktu systemowego. Rozpatrzenie konfliktu systemowego prowadzi do sformułowania sprzeczności fizycznej, której eliminacja jest możliwa dzięki pomocy zasad wyodrębnienia i zasady maksymalnego wykorzystania zasobów wewnątrz-systemowych. ARIZ składa się z fundamentalnych dla TRIZ koncepcji i metod, takich jak idealny system techniczny (idealny system), konflikt systemowy, sprzeczność fizyczna, analiza wepolowa, Standardy Wynalazcze i Zasady Rozwoju Systemów Technicznych. Technika ta wykorzystuje psychologiczne oraz systemowe operatory w celu wsparcia swoich procedur.

Alternative Technical System – **Alternatywny System Techniczny** – Konkurencyjny system techniczny posiadający komplementarną parę zalet i wad w stosunku do bazowego systemu technicznego.

Altshuller Matrix – **Matryca Altszullera**: Pierwsza wersja Matrycy Sprzeczności stworzona przez H. Altszullera, twórcy TRIZ (zobacz Matryca Sprzeczności).

Analogous Problem – **Analogiczny Problem**: Problem wynalazczy, zazwyczaj z innej dziedziny techniki, który ma taki sam problem ogólny (sprzeczność, model wepolowy lub funkcję) jak nasz bazowy problem wynalazczy.

Analogous Solution – **Analogiczne Rozwiązanie**: Rozwiązanie, które zostało użyte do pokonania tego samego typu sprzeczności fizycznej, za pomocą tej samej metody rozwiązania problemu w jakimś innym problemie.

Anticipatory Failure Determination – **Stwierdzenie Potencjalnego Niepowodzenia**: Technika pozwalająca na identyfikację potencjalnych problemów i niepowodzeń w obrębie systemu technicznego lub jego supersystemu, wywołanych przez system techniczny. Stwierdzenie

Potencjalnego Niepowodzenia zawiera się w dwóch strategiach: 1) ujawnienie przyczyn negatywnych lub niepożądanych efektów, 2) próbie przewidzenia potencjalnych negatywnych lub niepożądanych efektów.

Anti-Function – **Antyfunkcja**: Funkcja przeciwna do podanej funkcji.

Anti-Principle – **Antyzasada**: Zasada Wynalazcza zawierająca rekomendację odnośnie rozwiązania problemu przeciwną do zaleceń podanych w znanych Zasadach Wynalazczych.

Anti-Process – **Antyproces**: Proces o przeciwnym przebiegu niż podany pierwotnie proces.

Anti-System – **Antysystem**: System techniczny, którego główna funkcja pożyteczna jest przeciwna do głównej funkcji podanego pierwotnie systemu technicznego.

Attribute – **Atrybut**: Podstawowa własność obiektu materialnego, która charakteryzuje jego współdziałanie z innymi obiektami materialnymi. Atrybut zawsze powiązany jest z wartością, która może być liniowa, nieliniowa lub dyskretna. Parametry rozumiane są tu jako podzbiory atrybutu.

Auxiliary Function – **Funkcja Pomocnicza**: pożyteczna funkcja dostarczana przez jakiś komponent systemowy, który może być rozumiany jako subsystem lub też część nadsystemu.

Base Technical System – **Bazowy System Techniczny**: System, do którego przenoszone są cechy alternatywnego systemu. Bazowy System Techniczny jest jednym z dwóch systemów alternatywnych przeznaczonych do ulepszenia.

Basic Function – **Funkcja Podstawowa**: Pożyteczna funkcja skierowana bezpośrednio na przedmiot systemu technicznego, który jest poddawany analizie.

Basic Principle – **Zasada Podstawowa**: zobacz Zasada Operacyjna

Bell-Curve of Evolution – **Krzywa Dzwonowa Ewolucji**: Krzywa o kształcie dzwonka, przedstawiająca nieliniową relację pomiędzy kosztem zasobów koniecznych do zapewnienia głównego parametru wartości lub do dostarczenia głównej funkcji pożytecznej systemu technicznego, a czasem podczas ewolucji systemu technicznego. Krzywa Dzwonowa Ewolucji składa się z dwóch etapów Ekspansji (wzrostu) oraz Zwijania się (redukcji).

Biological Effect – **Efekt Biologiczny**: Efekt stworzony przez obiekt biologiczny (zwierzę, mikroby, owada, roślinę) lub ich kombinację, który może być użyty do rozwiązania problemu wynalazczego.

Bi-System – **Bisystem**: System techniczny zawierający dwie identyczne, wpływające na siebie lub odwrotne funkcje lub wartości tego samego atrybutu w celu wywołania pozytywnego efektu synergii: wydatnego wzmocnienia lub osłabienia atrybutu, lub też dodanie nowej właściwości, albo nowej funkcji. Dwa kompletne systemy techniczne również mogą tworzyć bisystem, pod warunkiem zachodzenia pomiędzy nimi efektu pozytywnej synergii.

Bi-System with Biased Parameters – **Bisystem z Wpływającymi Parametrami**: System techniczny zawierający dwie wpływające na siebie funkcje lub wartości tego samego atrybutu w celu wywołania pozytywnego efektu synergii: wydatnego wzmocnienia lub osłabienia atrybutu, lub też dodanie nowej właściwości, albo nowej funkcji. Dwa kompletne systemy techniczne z Wpływającymi Parametrami również mogą tworzyć bisystem, pod warunkiem zachodzenia pomiędzy nimi efektu pozytywnej synergii.

Bi-System with Identical Parameters – **Bisystem z Identykcznymi Parametrami**: System techniczny zawierający dwie identyczne funkcje lub wartości tego samego atrybutu w celu

wywołania pozytywnego efektu synergii: wydatnego wzmocnienia lub osłabienia atrybutu, lub też dodanie nowej właściwości, albo nowej funkcji. Dwa kompletne systemy techniczne z Identycznymi Parametrami również mogą tworzyć bisystem, pod warunkiem zachodzenia pomiędzy nimi efektu pozytywnej synergii.

Bi-System with Inverse Parameters – **Bisystem z Odwrotnymi Parametrami**: System techniczny zawierający dwie odwrotne funkcje lub wartości tego samego atrybutu w celu wywołania pozytywnego efektu synergii: wydatnego wzmocnienia lub osłabienia atrybutu, lub też dodanie nowej właściwości, albo nowej funkcji. Dwa kompletne systemy techniczne z Odwrotnymi Parametrami również mogą tworzyć bisystem, pod warunkiem zachodzenia pomiędzy nimi efektu pozytywnej synergii.

Catalogue of Effects – **Katalog efektów**: baza danych efektów naukowych z poszczególnych dziedzin nauki, w której wszystkie efekty zostały ustrukturalizowane oraz pogrupowane ze względu na rodzaj technicznych funkcji, które mogą zostać osiągnięte z wykorzystaniem poszczególnych efektów naukowych. W każdym katalogu, efekty połączone są z różnymi grupami, z uwzględnieniem tych efektów, którym mogą dostarczyć poszczególne rodzaje technicznych funkcji. Znane Katalogi Naukowych Efektów: 1) Katalog Efektów Fizycznych, 2) Katalog Efektów Chemicznych, 3) Katalog Efektów Geometrycznych, 4) Katalog Efektów Biologicznych.

Cause Disadvantage – **Przyczyna Działania Niepożądanego**: Niepożądane działania w Łańcuchu Przyczynowo-Skutkowym, które odpowiada w sposób bezpośredni za bazowe nieudogodnienia.

Cause-Effect Chains Analysis (CECA) – **Analiza Łańcucha Przyczynowo-Skutkowego**: Narzędzie analityczne mające na celu identyfikację głównego działania niepożądanego w analizowanym systemie technicznym. Aby osiągnąć cel, buduje się tu łańcuch przyczynowo-skutkowy zdarzeń niepożądanych, który łączy Niepożądane Działanie Celu z jego podstawowymi przyczynami.

Chain Su-Field – **Wepol Łańcuchowy**: Kombinacja co najmniej dwóch wepoli, w której substancja jednego z nich jest kontrolowana przez inny wepol.

Chemical Effect – **Efekt Chemiczny**: Naturalne zjawiska znane w chemii lub też ich kombinacja, która może zostać użyta do rozwiązania problemu wynalazczego za pomocą wprowadzenia zmiany na poziomie molekularnym.

Classical TRIZ – **Klasyczny TRIZ**: Zbiór teoretycznych postulatów TRIZ, a także praktycznych narzędzi podstawowych stworzonych przez twórcę TRIZ Henryka Altszullera lub też powstałych przy jego pomocy i wsparciu.

Clone Problem – **Problem Klonu**: Różne problemy wynalazcze, które mają taką samą sprzeczność techniczną.

Competitive Technical System – **Konkurencyjny System Techniczny**: System techniczny zapewniający takie same techniczne funkcje jak analizowany system, ale różniący się od niego w sposób niewielki lub też radykalny. Koncepcja konkurencyjnego systemu technicznego jest podobna do koncepcji alternatywnego systemu technicznego.

Complete Technical System – **Kompletny System Techniczny**: System techniczny, który, zgodnie z Zasadą Kompletności Systemu Technicznego, posiada przynajmniej cztery komponenty (subsystemy), które spełniają funkcję Silnika, Transmisji, Jednostki Sterowania oraz Jednostki Roboczej.

Complete Su-Field – **Kompletny Wepol**: Model wepolowy prezentujący problem lub też jego rozwiązanie, przedstawiony zgodnie z założeniami Analizy Wepolowej, w której przedstawiony jest model działającego systemu technicznego lub subsystemu, posiadającego co najmniej dwie substancje i jedno pole.

Completion of a Su-Field – **Ukończenie Wepola**: Synteza minimalnego systemu technicznego, którego model zawiera przynajmniej dwa komponenty będące substancjami oraz pole, które zapewnia interakcję pomiędzy tymi substancjami (kompletny wepol).

Complex Su-Field – **Złożony (kompleksowy) Wepol**: Kompletny Wepol zawierający dodatkowy komponent w postaci substancji lub pola, wywołujący dodatkowe interakcje, które wprowadzają warunki umożliwiające rozwiązanie problemu wynalazczego.

Component – **Komponent**: Materialny obiekt (substancja, pole lub ich kombinacja), który stanowi część systemu technicznego lub jego supersystemu. Komponentem może być zarówno pojedynczy obiekt jak i grupa obiektów.

Component Analysis – **Analiza Komponentów**: Jeden z kroków w Analizie Funkcyjnej, który pozwala na identyfikację komponentów analizowanego systemu technicznego oraz jego supersystemu.

Component Cost – **Koszt Komponentu**: Pieniężny koszt komponentu. Może być przedstawiony w wartościach względnych (relatywnych) bądź też bezwzględnych (absolutnych).

Component Functionality – **Funkcjonalność Komponentu**: Pomiar wkładu danego komponentu do całkowitej funkcjonalnej wydajności systemu.

Component Model – **Model Komponentowy**: Model systemu technicznego i jego supersystemu w Analizie Funkcyjnej, który składa się z nosicieli (dostarczycieli) funkcji oraz obiektów tych funkcji.

Target Component – **Komponent Docelowy (Przedmiot)**: Przedmiot głównej funkcji analizowanego systemu technicznego.

Composite Card Index – **Indeks Pomysłów Projektowych**: Zbór dokumentów i przykładów zebranych podczas pracy nad poszczególnym projektem rozwojowym z użyciem TRIZ.

Concept of Vertical Mobility – **Koncepcja Pionowej (wertykalnej) Mobilności**: Strategia stopniowego podwyższania celów oraz aktualizacji zadań przez osobę działającą w obszarze kreatywności technicznej, która składa się z trzech następujących po sobie etapów podczas całości życia kreatywnej jednostki: 1) Rozwiązywanie konkretnych problemów technicznych w wąskiej dziedzinie, 2) Rozwiązywanie zakrojonych na szeroką skalę problemów technicznych i naukowych, 3) Rozwiązywanie zakrojonych na szeroką skalę problemów społecznych z użyciem przełomowych, innowacyjnych rozwiązań.

Conceptual Direction – **Kierunek Konceptyjny**: Metoda osiągnięcia celu projektu poprzez rozwiązanie kluczowego problemu.

Conceptual Sub-direction – **Subkierunek Konceptyjny**: Metoda rozwiązania kluczowego problemu w ramach działania zgodnego z Kierunkiem Konceptyjnym.

Conflict – **Konflikt**: zobacz Sprzeczność.

Conflict Resolution – **Rozłożenie Konfliktu**: Sposób rozwiązania problemu wynalazczego za pomocą eliminacji wpływu jednego parametru na drugi parametr poprzez rozłączenie konfliktujących parametrów zamiast optymalizacji parametrycznej, kompromisu lub wymiany.

Conflicting Components – **Konfliktujące Komponenty**: Komponenty systemu, które są zaangażowane w powstawanie sprzeczności technicznej.

Conflicting Pair – **Konfliktująca Para**: Para komponentów składająca się z narzędzia i przedmiotu, których wzajemna interakcja prowadzi do konfliktu uniemożliwiającego osiągnięcie wymaganych rezultatów.

Contemporary TRIZ – **Współczesny TRIZ**: Rozwinięcie Klasycznego TRIZ, zawierające teorie, metody oraz narzędzia opracowane po śmierci twórcy TRIZ Henryka Altszullera.

Contradiction – **Sprzeczność**: Sytuacja która ma miejsce, gdy w celu osiągnięcia wymaganego rezultatu należy spełnić dwa sprzeczne ze sobą wymogi. Sprzeczność uważana jest za główną przeszkodę w rozwiązaniu problemu wynalazczego i używana jest jako streszczenie dla modelu problemu wynalazczego dla wielu narzędzi TRIZ. Można wyróżnić trzy typy sprzeczności: 1) Administracyjne, 2) Techniczne, 3) Fizyczne.

Contradiction Chain – **Łańcuch Sprzeczności** – Sekwencja zmieniająca konkretną Sprzeczność Administracyjną w Sprzeczność Techniczną, a następnie w Sprzeczność Fizyczną.

Contradiction Matrix – **Matryca Sprzeczności**: Matryca zapewniająca dostęp do najczęściej używanych zasad wynalazczych używanych do rozwiązania konkretnych typów sprzeczności technicznych. W Matrycy Sprzeczności konkretny typ sprzeczności określany jest poprzez dobór zdefiniowanych, typowych parametrów technicznych.

Contradictions Tree – **Drzewo Sprzeczności**: Model drzewa, który odnosi się do różnych sprzeczności wywołujących problem. Drzewo sprzeczności uzyskiwane jest poprzez stopniowe rozłożenie głównych niepożądanych efektów na wewnątrz powiązane przyczyny sprzeczności.

Control Unit – **System Sterowania**: Jeden z kluczowych komponentów (subsystemów) Kompletnego Systemu Technicznego, który, zgodnie z Prawem Kompletności Systemu Technicznego, zapewnia kontrolę nad dostarczaniem energii do innych części systemu technicznego oraz koordynacji jego działania.

Convolutnion – **Zwijanie**: Przedział na osi czasu opisującej rozwój (ewolucję) systemu technicznego, zgodny z krzywą ewolucji Bella, który śledzi fazę Ekspansji systemu. Podczas Zwijania, innowacyjne zmiany w systemie technicznym skutkują zmniejszeniem ogólnego stopnia skomplikowania systemu, zmniejszenia jego rozmiarów oraz zużycia energii, a także zmniejszeniem kosztów potrzebnych na dostarczenie głównej funkcji pożytecznej systemu lub wymaganego głównego parametru wartości, przy jednoczesnym zapewnieniu, że wymagany stopień jakości i wydajności nie ulegnie pogorszeniu. Możliwe są trzy scenariusze zwijania: 1) Minimalny, gdzie wszystkie subsystemy pozostają niezależne; 2) Częściowy, gdzie pewna liczba subsystemów staje się jednym subsystemem; 3) Pełny, gdzie wszystkie subsystemy mogą nie pracować niezależnie. W wielu przypadkach częściowe lub pełne zwijanie wiąże się z koniecznością zmiany zasad działania.

Cost Analysis – **Analiza Kosztowa**: Jeden z kroków Analizy Funkcjonalnej, który polega na identyfikacji bezwzględnego (absolutnego) i względnego (relatywnego) kosztu komponentów, które tworzą analizowany system techniczny.

Coupled Interaction – **Sprzężona Interakcja**: Typ związku pomiędzy dwoma komponentami systemu technicznego lub też systemu technicznego i jego supersystemu, który pojawia się kiedy ta sama interakcja skutkuje zarówno pozytywnymi jak i negatywnymi funkcjami.

Coupled Inventive Principles – **Sprzężone Zasady Wynałazcze**: Kombinacja polegająca na zestawieniu Zasady Wynałazczej i jej Antyzasady.

Creative Imagination Development – **Rozwój Twórczej Wyobraźni**: Proces rozwoju umiejętności kreatywnej wyobraźni wspierany przez liczne metody i narzędzia.

Creative Imagination Development Techniques – **Techniki Rozwoju Kreatywnej Wyobraźni**: Metody i narzędzia składające się z różnych kroków i poszczególnych procesów pozwalających na rozwój umiejętności kreatywnej wyobraźni.

Creativity Trigger – **Wyzwalacz Kreatywności**: Czynniki aktywujący lub przyspieszający zdolności kreatywne w konkretnych sytuacjach.

Decomposition of Su-Field Systems – **Rozłożenie Systemów Wepolowych**: Grupa metod rozwiązywania problemów wynalazczych, które eliminują szkodliwe interakcje w Wepolach. Metody te są zaprezentowane w postaci Standardów Wynalazczych w Systemie 76 Standardów Wynalazczych.

Degree of Ideality – **Stopień Idealności**: Sposób pomiaru innowacyjnego rozwiązania systemu technicznego lub procesu, który opiera się na identyfikacji stopnia efektywności wprowadzonego rozwiązania, systemu lub procesu, poprzez jakościowe określenie stosunku pomiędzy użyteczną funkcjonalnością zapewnianą przez system/proces/rozwiązanie a sumą kosztów potrzebnych na produkcję, osiągnięcie i wykorzystanie tej użytecznej funkcjonalności. Stopień Idealności jest pierwotnie używany do określenia czy analizowany techniczny system/proces/rozwiązanie jest bliższy ideałowi niż konkurencyjny system/proces/rozwiązanie, które zapewnia taką samą główną funkcję użyteczną.

Delay Zone – **Strefa Opóźnienia**: Miejsce przepływu, w którym szybkość całego przepływu jest znacząco niższa niż w jednostkowej szybkości przepływu. Strefa Opóźnienia jest typową wadą identyfikowaną poprzez Analizę Przepływów.

Demand – **Popyt**: Konieczność wywołania zmiany lub też zapobiegnięcia zmianie zazwyczaj wyrażona w technicznej i fizycznej terminologii.

Derivative Resource – **Zasób Pochodny**: Nowe substancje, pola, ich właściwości i parametry, które mogą zostać osiągnięte na bazie istniejących już zasobów wepolowych poprzez poddanie ich konkretnym działaniom.

Diagnostic Analysis – **Analiza Diagnostyczna**: Metoda analizy systemu technicznego oparta na porównaniu poziomów dostarczania funkcji i powiązanych z tym problemów.

Diagram (Model) of a Contradiction – **Diagram (Model) Sprzeczności**: Rysunek prezentujący narzędzie, przedmiot oraz interakcję pomiędzy nimi. Czasami do analizy dodaje się również jeszcze inny komponent rozpatrywanego systemu technicznego lub jego supersystemu.

Diagram of Typical Conflicts in the Models of Problems – **Diagram Typowych Konfliktów w Modelach Problemowych**: Rysunki prezentujące różne modele sprzeczności technicznych występujących najczęściej podczas rozwiązywania problemów wynalazczych.

Dialectics – **Dialektyka**: Kierunek filozoficzny, który proponuje metodę badania i dyskusowania przeciwstawnych idei w celu rozwiązania konfliktu. Podstawowe zasady dialektyki zostały użyte przez twórcę TRIZ Henryka Altszullera do zdefiniowania

fundamentalnych zasad TRIZ i jej podstawowych pojęć takich jak idealność oraz techniczna i fizyczna sprzeczność.

Directed Evolution – **Ukierunkowana Ewolucja**: Metody i narzędzia służące do przewidywania przyszłego rozwoju systemu technicznego lub technologii, wykorzystujące Modele, Trendy a także Linie (Kierunki) Rozwoju Systemów Technicznych.

Disadvantage – **Wada**: Konkretna cecha, która obniża stopień idealności lub dostrzegalną wartość systemu technicznego lub procesu.

Disruptive Innovation – **Destrukcyjna (Rewolucyjna) Innowacja**: Wysokopoziomowe rozwiązanie innowacyjne, z Pięciostopniowej Skali Wynalazczości, które pokonuje od dawna nierozwiązaną sprzeczność lub też proponuje nowy system techniczny, który rewolucjonizuje istniejącą technologię. Zazwyczaj taka rewolucyjna innowacja prowadzi do gwałtownego skoku krzywej S na linii ewolucji istniejącego systemu technicznego lub też do powstania zupełnie odmiennej krzywej S dla nowej technologii.

Double Su-Field – **Podwójny Wepol**: Wepol posiadający przynajmniej dwa komponenty substancji oraz dwa różne pola powodujące interakcję pomiędzy komponentami.

Duality „Principle – Anti-Principle” – **Dualizm „Zasady i Antyzasady”**: Hipoteza mówiąca, że każda metoda rozwiązania problemu wynalazczego może być uzupełniona przez metodę rozwiązania problemu wynalazczego proponującą przeciwne rozwiązanie. Wiele par zasad wynalazczych TRIZ może być rozpatrywana jako przeciwstawna.

Dynamisation – **Dynamizacja**: Ewolucja w kierunku bardziej elastycznych struktur, zdolnych do adaptacji w zmieniających się warunkach środowiskowych (multifunkcjonalność) i do zmiany nakazów wydajnościowych.

Effect Disadvantage – **Przyczyna Wady**: Niekorzystne działanie w Łańcuchu Przyczynowo-Skutkowym, które jest wywoływane bezpośrednio przez daną wadę.

E-Field – **Epol**: Wepol, w którym jeden z komponentów zrobiony jest z materiału posiadającego przewodność elektryczną i który kontrolowany jest przez pole elektryczne.

Energy Source – **Źródło Energii**: Komponent systemu technicznego lub jego supersystemu, który magazynuje i dostarcza energię potrzebną do działania systemu.

Engine – **Silnik**: Jeden z kluczowych komponentów (subsystemów) Kompletnego Systemu Technicznego, który zgodnie z Prawem Kompletności Systemów Technicznych zamienia energię na wymagany typ działania jednostki roboczej.

Engineering Contradiction – **Sprzeczność Inżynierska**: Zobacz Sprzeczność Techniczna.

Engineering Parameter – **Parametr Techniczny**: Zmienna wymiarowego lub też niewymiarowego czynnika pomiarowego, dla konkretnego komponentu lub też ich zbioru, który bierze udział w definiowaniu atrybutów systemu technicznego, jego subsystemów i supersystemu, oraz jest wyrażony w terminach odnoszących się do danej dziedziny (fizyki, chemii, itd.).

Engineering System – **System Inżynierski**: Zobacz System Techniczny.

Engineering Problem – **Problem Techniczny**: Sytuacja, która wymaga wykonania pewnej zmiany w celu stworzenia nowego systemu technicznego lub też usprawnienia istniejącego systemu technicznego, albo zapobiegnięciu szkodliwym wpływom czynników wewnętrznych oraz zewnętrznych na system techniczny.

Environment Component – **Komponent Środowiskowy**: Komponent znajdujący się w środowisku danego Wepola, który może być użyty do zbudowania nowego Wepola lub też do rozłożenia albo rozwoju istniejącego Wepola.

Evolution of Technical Systems – **Ewolucja Systemów Technicznych**: Ciągły proces wprowadzania zmian do istniejących systemów technicznych lub też dostarczania radykalnie nowych systemów technicznych w celu zapewnienie lepszej realizacji potrzeb supersystemu.

Evolution of Su-Field Systems – **Rozwój Systemów Wepolowych**: Hipoteza mówiąca, że podstawowy Wepol ma tendencję do ewoluowania w czasie aby zwiększyć swoją wydajność, jakość oraz inne parametry. Grupa metod rozwiązywania problemów bazująca na ewolucji systemów wepolowych zaprezentowana jest w Systemie 76 Standardów Wyznaczających.

Evolution Pattern – **Wzorzec Rozwojowy**: Opis konkretnej transformacji systemu technicznego podczas jego ewolucji, powszechny dla większości innych systemów technicznych lub też technologii z dziedziny, do której należą.

Evolutionary Potential Analysis – **Analiza Potencjału Rozwojowego**: Analityczne narzędzie pozwalające określić możliwości do ewolucji systemu technicznego lub też jego subsystemu, bazujące na wypełnieniu wykresu ze wskaźnikiem obecnej pozycji systemu lub konkretnego subsystemu w odniesieniu do każdego z Trendów Ewolucji Systemów Technicznych.

Evolutionary Trends Analysis – **Analiza Trendów Rozwojowych**: Zobacz Analiza Potencjału Rozwojowego.

Excessive Function – **Nadmiernie [Obciążona] Funkcja**: Fizyczne działanie wykonywane przez obiekt (narzędzie) skutkujące pozytywną zmianą lub też zachowaniem wartości parametru, albo stanu obiektu (przedmiotu) wykonania funkcji, dla którego potrzebne jest zbyt dużo wysiłku lub też wykonywane jest przy użyciu nieoptymalnej ilości zasobów.

Excessive Interaction – **Nadmierna Interakcja**: Typ związku pomiędzy dwoma komponentami, systemem technicznym lub też systemem technicznym i jego supersystemem, które pojawia się gdy jeden z komponentów dostarcza pozytywną funkcję do drugiego, ale jej dostarczenie lub też osiągnięcie rezultatu z dostarczonej funkcji wymaga zużycia większej ilości zasobów niż jest to wymagane.

Excessive Action – **Nadmierna Akcja**: Zobacz Nadmierna Interakcja.

Existing System – **Istniejący System**: System techniczny, który istnieje w danym momencie i jest zdolny dostarczać swoją główną funkcję pożyteczną pod określonymi warunkami.

Expansion – **Ekspansja**: Okres na osi czasu ewolucji systemu technicznego podczas którego zmiany innowacyjne obliczone na osiągnięcie pożądanej wydajności Głównej Funkcji Pożytecznej, skutkują całościową komplikacją systemu, wzrostowi jego rozmiarów i zużycia energii, a także kosztów potrzebnych na dostarczenie Głównej Funkcji Pożytecznej. Zazwyczaj faza Ekspansji systemu jest zastępowana fazą Zwijania.

External Complex Su-Field – **Kompleksowy Zewnętrzny Wepol**: Kompletny Wepol, w którym jedna z substancji jest kombinacją dwóch różnych substancji, a jedna z nich jest fizycznie przywiązana do drugiej.

External Conditions – **Warunki Zewnętrzne**: Wszystkie typy czynników znajdujące się w supersystemie, które mają wpływ na zachowanie się systemu technicznego i wywołują jakiś wpływ na jego cechy bądź wartości jego atrybutów.

Fantogramma – **Fantazjograf**: Metoda oraz narzędzie służące do usprawnienia kreatywnej wyobraźni oraz generacji pomysłów science-fiction. W narzędziu tym używa się dwuwymiarowej matrycy. Na jednej z osi umieszcza się tak zwane uniwersalne wskaźniki, reprezentujące rozmaite aspekty kręgu życia oraz funkcjonowania systemów, a na drugiej osi umieszczone są zasady generowania zaprezentowanych idei. Nowe pomysły powstają poprzez zastosowanie określonej reguły do określonego przypadku spośród uniwersalnych wskaźników.

Feature (in Feature Transfer) – **Cecha (w Transferze Cechy)**: Pewna charakterystyka (cecha) alternatywnego systemu technicznego, która zostaje przetransferowana do bazowego systemu technicznego w celu eliminacji jego niedostatków.

Feature Providing Alternative Technical System – **Alternatywny System Techniczny Dostarczający Cechę**: Alternatywy system techniczny wybrany do Transferu Cechy.

Feature Transfer: **Transfer Cechy**: Metoda oraz narzędzie przewidziane do poprawy danego systemu technicznego (bazowego systemu technicznego), poprzez transfer do niego pewnych cech z alternatywnego systemu technicznego (konkurencyjnego systemu technicznego) w celu połączenia użytecznych cech w jeden system.

Features of Creative Personality – **Cechy Osobowości Twórczej**: Zbór osobistych talentów oraz umiejętności, które pozwalają na wykonywanie zadań kreatywnych oraz osiąganie pomysłnych rezultatów w różnych dziedzinach aktywności.

Fe-Field – **Fepol**: Wepol, w którym jeden komponent jest zrobiony z ferromagnetycznego materiału i jest kontrolowany przez pole elektromagnetyczne.

Field – **Pole**: Obiekt materialny nie posiadający własnej masy, odpowiadający za transmisję interakcji pomiędzy komponentami (subsystemami) systemu technicznego, które rozumiane są tu jako substancje.

Flow – **Przepływ**: Sekwencja wydarzeń, które mają taką samą cechę wspólną.

Flow Analysis – **Analiza Przepływów**: Metoda oraz narzędzie analityczne identyfikujące niepożądane przepływy energii, substancji lub informacji w systemie technicznym.

Flow Disadvantage – **Niepożądany Przepływ**: Wada analizowanego systemu technicznego, zidentyfikowana podczas Analizy Przepływów.

Flow Distribution Analysis – **Analiza Rozmieszczenia Przepływów**: Część procesu Analizy Przepływów, podczas której identyfikuje się ich rozmieszczenie oraz związane z tym wady.

Focal Objects Method – **Metoda Obiektów Fokalnych**: Metoda oraz narzędzie służące do redukcji stopnia psychologicznej inercji i generacji nowych, natychmiastowych pomysłów opartych o transfer cech oraz funkcji z losowo wybranych obiektów do danego nam obiektu (obektu fokalnego).

Four-Level Algorithm for Generating Science-Fiction Ideas – **Czteropoziomowy Algorytm dla Generacji Pomysłów Science-Fiction**: Metoda oraz technika wykorzystująca koncepcje TRIZ, takie jak idealność oraz Przejście na Makropoziom, w celu tworzenia nowych pomysłów science-fiction.

Function – **Funkcja**: Konkretyzacja, wyszczególnienie działania wykonywanego przez obiekt materialny (Dostarczyciela Funkcji), który skutkuje zmianą lub też zachowaniem wartości atrybutu innego obiektu materialnego (Przedmiotu Funkcji).

Function Analysis – **Analiza Funkcyjna**: Metoda oraz narzędzie analityczne służące do tworzenia modelu systemu technicznego oraz jego supersystemu z perspektywy znajdujących się w nich dostarczycielach funkcji, przedmiotach funkcji, ich funkcji oraz kosztów dostarczenia funkcji do ich komponentów. Rezultatem jest tu Model Funkcyjny systemu technicznego, który pomaga w lepszym zrozumieniu, wypisaniu, zwizualizowaniu i kategoryzacji związków funkcjonalnych w systemie oraz oznaczenie funkcji i identyfikacji występujących problemów.

Function Carrier – **Dostarczyciel Funkcji**: Obiekt materialny, który wykonuje (dostarcza) funkcję. Może być zarówno substancją, polem jak i również ich kombinacją.

Function Category – **Kategoria Funkcji**: Charakterystyka danej funkcji opisująca jej przydatność. Może być zarówno użyteczna, szkodliwa jak i neutralna.

Function Disadvantage – **Wada Funkcji**: Wady systemu technicznego ujawnione podczas tworzenia Modelu Funkcyjnego. Do wad zaliczamy zarówno funkcje szkodliwe jak i również o nieodpowiednim poziomie wykonania danej funkcji (przykładowo zbyt dużym lub niewystarczającym).

Function Model – **Model Funkcyjny**: Model systemu technicznego będący skutkiem Analizy Funkcyjnej, który identyfikuje i opisuje funkcjonalne związki pomiędzy komponentami Systemu i jego Supersystemu. Funkcje, które reprezentują tu związki funkcjonalne, są scharakteryzowane poprzez kategorię (użyteczna, szkodliwa, neutralna), poziom wykonywania (niewystarczający, zbyt duży), koszt (nieistotny, akceptowalny lub nieakceptowalny) oraz koszty oddziałujących na siebie komponentów.

Function Modeling – **Modelowanie Funkcyjne**: Część Analizy Funkcyjnej, która określa proces i zasady dla budowania Modelu Funkcyjnego.

Function Parameter – **Parametr Funkcyjny**: Parametr identyfikujący wydajność funkcji.

Function Rank – **Rangowanie Funkcji**: Pomiar określający stopień ważności funkcji użytecznej, w oparciu o rodzaj jej przedmiotu (np. celowego przedmiotu analizowanego systemu technicznego, innego komponentu systemu technicznego lub komponentu supersystemu).

Function Redistribution – **Redystrybucja Funkcji**: Redystrybucja pozytywnej funkcji komponentu, który został poddany Trimmingowi, do innego komponentu analizowanego systemu technicznego lub jego supersystemu.

Functionality – **Funkcjonalność**: Pomiar całościowego wkładu funkcjonalnego komponentu lub systemu technicznego dla całościowej wartości funkcjonalnej dostarczanej przez komponent lub system techniczny.

Function-Ideal Modeling - **Modelowanie Funkcyjno-Idealne**: Metoda podnoszenia stopnia idealności systemu technicznego lub procesu poprzez zmniejszanie liczby komponentów zapewniających funkcjonalność systemu lub procesu, bez straty jakości i wydajności systemu lub procesu. Narzędziem implementującym Modelowanie Funkcyjno-Idealne jest Trimming.

Function-Oriented Search – **Poszukiwanie Zorientowane Funkcjonalnie**: Metoda oraz narzędzie rozwiązywania problemów oparte na identyfikacji istniejących w innych dziedzinach techniki technologii poprzez użycie kryterium wypełniania danej funkcji.

Generalized Function – **Zgeneralizowana Funkcja**: Skrócona funkcja, dla której określony przedmiot i związane z tym działania zredukowane są do pojęć ogólnych.

Generic Engineering Function – **Ogólna Funkcja Techniczna**: Skrócona funkcja techniczna, która może być przekształcona w mnóstwo innych, bardziej szczegółowych technicznych funkcji.

Generic Engineering Parameter – **Ogólny Parametr Techniczny**: Zobacz Typowy Parametr.

Geometrical Effect – **Efekt Geometryczny**: Określony kształt lub ich kombinacja, która może zostać użyta do rozwiązania problemu wynalazczego.

Goldfish Method – **Metoda Złotej Rybki**: Metoda i technika rozwiązywania problemu w sytuacji, w której rezultat opisany pierwotnie jako „niemożliwy do osiągnięcia” zostaje zmieniony na zestaw sformułowanych problemów z możliwymi do rozwiązania sprzecznościami.

Harm – **Szkoda**: Każdy typ efektu negatywnego będącego wytworem systemu technicznego podczas jego życia, w odniesieniu do jego podsystemu lub supersystemu, powodujący obniżenie całkowitego stopnia idealności systemu technicznego.

Harmful Action – **Szkodliwe Działanie**: Zobacz Szkodliwa Funkcja.

Harmful Function – **Szkodliwa Funkcja**: Fizyczne działanie wykonywane przez obiekt, które skutkuje niemożliwą do zaakceptowania zmianą lub nieakceptowalnym zachowaniem wartości atrybutu (parametru) lub stanu innego obiektu materialnego.

Harmful Interaction – **Szkodliwa Interakcja**: Typ negatywnej relacji zachodzącej pomiędzy dwoma komponentami systemu technicznego lub pomiędzy systemem technicznym, a jego supersystemem, która pojawia się, gdy jeden z komponentów dostarcza negatywną funkcję do drugiego komponentu.

Harmful Machine – **Szkodliwa Maszyna**: Model systemu technicznego, który jest skutkiem fragmentowego poznania procesów zachodzących w systemie, które powodują negatywne efekty.

Harms – **Szkody**: Suma wszystkich szkód (negatywnych efektów) produkowanych przez określony system techniczny.

Heuristics – **Heurystyki**: Metoda osiągania zakładanego rezultatu poprzez użycie statystycznie określonych zasad z wysokim prawdopodobieństwem odniesienia sukcesu, podczas sytuacji, w której nie występuje określony sposób teoretyczny, podający, w jaki sposób osiągnąć wymagany rezultat ze 100% gwarancją sukcesu.

Hybridization – **Hybrydyzacja**: Technika pozwalająca na scaleniu dwóch lub więcej systemów technicznych w jeden system, który ma identyczną, podobną lub odwrotną główną funkcję użyteczną.

Idea – **Pomysł**: Autorski pomysł, potencjalne rozwiązanie zadania wynalazczego, którego wykonalność nie została jeszcze dowiedziona.

Ideal Technical System – **Idealny System Techniczny**: System Techniczny, który posiada nieskończoną wartość. Przykładowo taki, który nie posiada żadnych komponentów, ani nie generuje związanych z tym kosztów, a dostarcza pożądaną funkcjonalność. Podobnie jak w Idealnym Końcowym Rozwiązaniu, taki system może nie istnieć, jednakże jego opis ma posłużyć za wzór w stworzeniu systemu technicznego z najwyższym możliwym stopniem idealności.

Ideal Final Result – Idealne Końcowe Rozwiązanie: Rozwiązanie dostarczające wymagany rezultat bez użycia zasobów materialnych, energetycznych oraz bez związanych z nimi kosztów. Zgodnie z prawami fizyki takie rozwiązanie może nigdy nie zostać osiągnięte, a co za tym idzie koncepcja Idealnego Końcowego Rozwiązania przydaje się w głównej mierze do pozbycia się lub redukcji stopnia psychologicznej inercji, podczas procesów rozwiązywania zadań wynalazczych, poprzez określenie możliwego rozwiązania problemu, szukając go w możliwie najbliższym idealności stopniu.

Ideal Final Result (in ARIZ) – Idealne Końcowe Rozwiązanie (w ARIZ): Model rozwiązania zadania wynalazczego sformułowany jako zestaw uzasadnionych wymagań względem X-komponentu.

Ideal Function – Idealna Funkcja: Funkcja, która nie istnieje, ale jej efekt jest dostarczany.

Ideal Machine – Idealna Maszyna: Zobacz Idealny System Techniczny.

Ideal Resource – Idealny Zasób: Zasób substancjalno-polowy (wepolowy), który nie istnieje, ale korzystanie z jego właściwości jest możliwe i może być wykorzystany do rozwiązania zadania wynalazczego.

Ideal Solution – Idealne Rozwiązanie: Zobacz Idealne Końcowe Rozwiązane.

Ideal Substance – Idealna Substancja: Substancja, która nie istnieje, ale korzystanie z jej właściwości jest możliwe i może być wykorzystana do rozwiązania zadania wynalazczego.

Ideality – Idealność: Sposób pomiaru rozwiązania wynalazczego, który jakościowo określa jak daleko od wartości zero jest suma czynników kompensujących potrzebnych do wyprodukowania, osiągnięcia i wykorzystania rozwiązania.

Ideality Audit – Audyt Idealności: Proces identyfikacji stopnia idealności analizowanego systemu technicznego, poprzez porównanie go z jednym lub więcej konkurencyjnymi systemami technicznymi.

Ideality Equation – Zrównanie Idealności: Stosunek pomiędzy Użyteczną Funkcjonalnością systemu technicznego oraz Szkodami produkowanymi przez system.

Ideas Landscape – Pejzaż Pomysłów: Graficzny wykres przedstawiający ocenione i wypozycjonowane pomysły, odpowiednio w dwóch lub więcej wymiarach, reprezentujące różne kryteria oceniania.

Ideas Portfolio – Portfolio Pomysłów: Lista pomysłów na rozwiązania wynalazcze, w której wygenerowane pomysły są pogrupowane, scharakteryzowane i skategoryzowane w odniesieniu do określonego kryterium lub zestawu kryteriów.

Improving Parameter – Parametr do Polepszenia: Typowy parametr techniczny, którego wartość atrybutu musi zostać polepszona lub zmieniona w celu rozwiązania zadania wynalazczego. Lista Parametrów do Ulepszenia jest używana w Matrycy Sprzeczności.

Incomplete Su-Field – Niekompletny Wepol: Wepol prezentujący model problemowy wyważony w terminach Analizy Wepolowej, w którym brakuje jednej lub więcej substancji, pola, albo też interakcji potrzebnej do stworzenia działającego systemu technicznego.

Innovation – Innowacja: Wprowadzone rozwiązanie wynalazcze. Innowacje w technice i technologii są pierwotnie oparte o jedną lub wiele takich wynalazków lub odkryć naukowych.

Innovation Agenda – Plan Innowacyjny: Wieloletni plan dla projektów wynalazczych bezpośrednio powiązany z celami wzrostowymi organizacji.

Innovation Process – **Proces Innowacyjny**: Proces przekształcenia pomysłu na rozwiązanie wynalazcze w działające rozwiązanie, uwzględniające również jego późniejszą implementację. W zależności od sytuacji bazowej, proces innowacyjny może zawierać proces wynalazczy generujący nowe pomysły na rozwiązanie lub też może zostać on wykluczony, jeżeli pomysł wynalazczy pochodzi z zewnątrz.

Innovative Konzept – **Koncepcja Innowacyjna**: Pomysł innowacyjnego rozwiązania, którego wykonalność nie została dowiedziona, ale nie jest on jeszcze zaimplementowany.

Innovative Task – **Zadanie Innowacyjne**: Określona kategoria celów, które muszą zostać osiągnięte poprzez proces wynalazczy.

Insufficient Function – **Niewystarczająca (Niewystarczająco Wykonywana) Funkcja**: Fizyczne działanie wykonywane przez obiekt – Dostarczyciela Funkcji, które skutkuje pozytywną zmianą lub zachowaniem wartości atrybutu przedmiotu funkcji, ale działanie to jest wykonywane z mniejszym stopniem wykonania niż jest to wymagane.

Insufficient Interaction – **Niewystarczająca Interakcja**: Typ relacji pomiędzy dwoma komponentami systemu technicznego lub też systemu technicznego i jego supersystemu, która ma miejsce, wtedy gdy jeden komponent dostarcza pozytywną funkcję do drugiego komponentu, ale poziom dostarczenia funkcji lub zakładany rezultat dostarczanej funkcji nie osiąga wymaganej wartości.

Intensification of Contradiction Demands – **Wzmocnienie Sprzeczności**: Podniesienie wartości atrybutów w sprzeczności do granic ich możliwości lub też do nieskończoności.

Intensified Contradiction – **Wzmocniona Sprzeczność**: Sformułowanie sprzeczności, w której wartości atrybutów włączonych do sprzeczności są przesunięte do granic swoich możliwości lub też do nieskończoności.

Interaction Analysis – **Analiza Interakcyjna**: Część Analizy Funkcyjnej, która identyfikuje interakcje pomiędzy komponentami włączonymi do Modelu Komponentów.

Interaction Matrix – **Matryca Interakcyjna**: Matryca, która przedstawia obecne lub potencjalnie możliwe interakcje pomiędzy komponentami systemu technicznego lub też jego komponentami z komponentami supersystemu.

Intermediate Disadvantage – **Pośrednia Wada**: Wada wykryta w Łańcuchu Przyczynowo-Skutkowym, która nie jest Wadą Przedmiotu lub Kluczową Wadą.

Internal Complex Su-Field – **Wewnętrzny Kompleksowy Wepol**: Kompletny Wepol, w którym jedna z substancji wprowadza kombinację dwóch różnych substancji, podczas gdy jedna z wprowadzonych substancji jest dodana w sposób fizyczny (włożona do środka, zmiksowana itd.) do drugiej substancji.

Invention – **Wynalazek**: Znaczące ulepszenie istniejącego systemu technicznego, procesu lub wprowadzenie zupełnie nowego systemu technicznego albo procesu, który posiada sobie znamiona nowości i dostarcza wartość społeczną. Wynalazek może zostać osiągnięty jako 1) rezultat rozwiązania sprzeczności mającej miejsce w istniejącym systemie technicznym lub procesie, lub jako 2) rezultat użycia efektów naukowych i odkryć użytych do wprowadzenia zupełnie nowego rozwiązania technicznego, z nową techniczną funkcją.

Inventive Principle – **Zasada Wynalazcza**: Zalecenie, które wprowadza ogólną drogę (drogi) postępowania wskazujące na to, jak rozwiązać problem wynalazczy zaprezentowany w postaci technicznej lub fizycznej sprzeczności. Zasady Wynalazcze sformułowane na podstawie

kompleksowego badania różnych dokumentów opisujących wynalazki (takich jak dokumenty patentowe) oraz innowacje.

Inventive Principle at Macro-Level – **Zasada Wynalazcza na Makropoziomie**: Metoda używania Zasady Wynalazczej bez wprowadzania zalet efektów naukowych, które mogą być użyte do osiągnięcia wymaganego rezultatu poprzez użycie właściwości substancji i pól w mikroskali.

Inventive Principle at Micro-Level – **Zasada Wynalazcza na Mikropoziomie**: Metoda używania Zasady Wynalazczej z wprowadzeniem zalet efektów naukowych, które mogą zostać użyte do osiągnięcia wymaganego rezultatu poprzez użycie właściwości substancji i pól w mikroskali.

Inventive Problem – **Problem Wynalazczy**: Sytuacja, w której wymagane jest wykonanie konkretnego działania w celu stworzenia nowego systemu technicznego dostarczającego nową główną funkcję pożyteczną lub do poprawienia dostarczania funkcji przez istniejący system techniczny, albo też do zapobiegnięcia sytuacji w której na system techniczny lub jego produkt działają szkodliwe czynniki wewnętrzne lub zewnętrzne, w warunkach, gdy wszystkie znane metody rozwiązania nie mogą pomóc w osiągnięciu wymaganego rezultatu. Ten sam problem wynalazczy może być zaprezentowany w różnych modelach problemów wynalazczych.

Inventive Problem Definition – **Definicja Problemu Wynalazczego**: Opis tekstowy (czasami zawierający opracowanie graficzne), który prezentuje konkretne informacje związane z daną sytuacją wynalazczą i wskazuje, co konkretnie powinno zostać zmienione, ukazuje cele oraz ograniczenia.

Inventive Problem Model – **Model Problemu Wynalazczego**: Model zawierający jedynie te komponenty, które są niezbędne dla przyszłego rozwiązania problemu za pomocą konkretnych Narzędzi Rozwiązania Problemu TRIZ. W TRIZ problemy wynalazcze mogą zostać przedstawione w postaci technicznej lub fizycznej sprzeczności, niewystarczających lub szkodliwych Wepoli, niewystarczających lub szkodliwych interakcji funkcyjnych, ogólnych technicznych funkcji. Model prezentujący problem wynalazczy zazwyczaj jest używany jako część Definicji Problemu Wynalazczego.

Inventive Problem Solving – **Rozwiązanie Problemu Wynalazczego**: Proces zawierających szereg kroków pozwalających na odnalezienie Rozwiązania Wynalazczego dla Problemu Wynalazczego.

Inventive Process – **Proces Wynalazczy**: Proces przekształcania bazowej, źle zdefiniowanej sytuacji wynalazczej na opis możliwego do opatentowania pomysłu rozwiązania (Wynalazku).

Inventive Situation Questionare – **Kwestionariusz Sytuacji Wynalazczej**: Lista ogólnych pytań, na które należy odpowiedzieć przed rozpoczęciem procesu TRIZ, opisujących i prezentujących sytuację wynalazczą. Pytania mają na celu zebranie przydatnych informacji odnośnie potrzeb, celów, wymagań, ograniczeń oraz o istniejących już rozwiązaniach.

Inventive Situation – **Sytuacja Wynalazcza**: Sytuacja, w której pojawia się konieczność zaspokojenia konkretnych potrzeb supersystemowych bez jasno sformułowanego problemu do rozwiązania lub wybranego kierunku rozwiązania problemu.

Inventive Situation Analysis – **Analiza Sytuacji Innowacyjnej**: Proces rozkładania źle zdefiniowanej sytuacji wynalazczej na zestaw celów, zadań, definicji problemów wynalazczych oraz ograniczeń.

Inventive Solution – Rozwiązanie Wynalazcze: Rozwiązanie konkretnego Problemu Wynalazczego, które odpowiada wymaganiom wynalazku.

Inventive Standard – **Standard Wynalazczy**: Metoda rozwiązywania problemów, która przedstawia zasadę wyjaśniającą jak przekształcić dany Wepol, aby osiągnąć wymagany rezultat. Opis zasady zawiera dwie części: po lewej zaprezentowany jest istniejący Wepol, który należy ulepszyć (ogólny model problemu), a po prawej przedstawiony jest Wepol, który zawiera takie ulepszenie (ogólny model problemu).

Inventive Standards for Change – **Standardy Wynalazcze dla Zmian**: Grupa Standardów Wynalazczych która zawiera metody rozwiązania Problemów Wynalazczych dla Zmian, które wymagają ulepszenia wydajności lub jakości systemu technicznego, aby możliwe było dodanie nowej cechy lub eliminacja negatywnego efektu.

Inventive Standards for Measurement and Detection – **Standardy Wynalazcze dla Pomiaru i Wykrywania**: Grupa Standardów Wynalazczych, która zawiera metody rozwiązania Problemów Pomiaru i Wykrywania, które wymagają pomiaru wartości konkretnego parametru lub też wykrycia zmiany w konkretnym atrybucie komponentu w danym momencie.

Inventive Standards on Application of Inventive Standards – **Standardy na Wprowadzenie Standardów Wynalazczych**: Grupa Standardów Wynalazczych, która zawiera metody wzmocnienia użycia Standardów Wynalazczych dla Zmian, lub Standardów Wynalazczych dla Pomiaru i Wykrywania, albo też dla użycia tych Standardów, w sytuacji, gdy ograniczenia problemu na to nie pozwalają.

Key Disadvantage – **Główna Wada**: Wada, która musi zostać wyeliminowana, aby osiągnąć cel projektu. Zazwyczaj Główna Wada objawia się jako źródło problemu w Łańcuchu Przyczynowo-Skutkowym.

Key Problem – **Główny Problem**: Problem, który musi zostać rozwiązany, aby osiągnąć cel projektu, w obrębie konkretnych ograniczeń.

Key Problem Analysis – **Analiza Głównego Problemu**: Analityczna metoda i narzędzie, które w pierwszej kolejności eliminuje wszystkie niepotrzebne i nieistotne Problemy ze wszystkich Głównych Problemów zidentyfikowanych podczas etapu Identyfikacji Problemów, oraz, pod koniec, klasyfikuje wszystkie istotne problemy jako funkcje lub sprzeczności.

Laws of Technical Systems Evolution – **Prawa Rozwoju Systemów Technicznych**: Pierwotny i ciągle używany termin stworzony przez twórcę TRIZ, Henryka Altszullera, opisujący powszechne, ogólne wzory, trendy oraz linie, które rządzą rozwojem wszystkich systemów technicznych.

Level of Invention – **Poziom Wynalazku**: Metoda jakościowego pomiaru, która ocenia rozwiązanie wynalazcze według określonej liczby prób koniecznej do osiągnięcia takiego rozwiązania oraz stopnia jego wkładu w ogólny rozwój technologii i techniki.

Level of Useful Function Performance – **Poziom Wydajności Funkcji Użytecznej**: Stosunek pomiędzy aktualną i wymaganą wartością parametru funkcji. Jeżeli aktualna wartość jest wyższa niż wymagana, Poziom Wydajności jest nadmierny. Jeżeli aktualna wartość jest niższa niż wymagana, Poziom Wydajności jest niewystarczający. Jeżeli aktualna wartość jest taka sama jak wymagana, Poziom Wydajności jest normalny.

Life Strategy of Creative Personality – **Strategia Życiowa Osobowości Twórczej**: Dziedzina nauki, która zajmuje się analizą biografii znanych z kreatywności osób, w celu stwierdzenia określonych wzorców, ukazujących w jaki sposób osoba kreatywna rozwiązuje wszystkie typy

osobistych oraz społecznych problemów, a także jaką ścieżką podąża taka osoba podczas swojego życia, aby osiągnąć własne cele.

Line of Technical System Evolution – **Linia Rozwoju Systemu Technicznego**: Linia prezentująca ogólny kierunek rozwoju licznych, określonych, bezsprzecznościowych transformacji przez jakie przechodzi system techniczny lub jego części, zakończonych sukcesem, w odniesieniu do konkretnego kryterium.

Lines of Technical Systems Evolution – **Linie Rozwoju Systemów Technicznych**: Zbiór zawierający wszystkie Linie Rozwoju Systemów Technicznych, które należą do odpowiednich Trendów Rozwojów Systemów Technicznych. Każda transformacja w obrębie Linii Rozwoju Systemu Technicznego jest zaprezentowana jako określony Wzorzec Rozwoju.

Macro-Level – **Makropoziom**: Supersystem, do którego należy wybrany komponent lub system techniczny.

Macro-Level Physical Contradiction – **Sprzeczność Fizyczna na Makropoziomie**: Typ sprzeczności fizycznej używany w ARIZ, gdzie sprzeczne ze sobą wymagania są wprowadzane do komponentów w dużej skali, albo ich atrybutów wyrażonych w pojęciach opisujących fizyczne parametry lub stany.

Main Function – **Główna Funkcja**: Podstawowa funkcja, dla której istnieje system techniczny. Główna Funkcja realizuje cel systemu technicznego w odniesieniu do jego supersystemu.

Main Functional Parameters of Value – **Główne Funkcjonalne Parametry Wartości**: Przedmiotowa techniczna (fizyczna, chemiczna, geometryczna, biologiczna, itd.) charakterystyka, która podkreśla Główny Parametr Wartości.

Main Parameters of Value – **Główne Parametry Wartości**: Charakterystyka oraz cechy systemu technicznego, które wpływają na odbiór systemu przez konsumentów oraz ich decyzję o jego kupnie.

Main Production Process – **Główny Proces Produkcyjny**: Proces zapewniający dostarczenia głównej funkcji pożytecznej przez system lub jego subsystem.

Main Useful Function – **Główna Funkcja Pożyteczna**: Zobacz Główna Funkcja.

MATChEM - **MATChEM**: Akronim służący do pomocy w zapamiętaniu powszechnie używanych w TRIZ pól, do rozwiązywania problemów wynalazczych: Mechanicznego, Akustycznego, Termicznego, Chemicznego, Elektrycznego, Magnetycznego. Dwie ostatnie litery EM są również skrótem od „Elektromagnetycznego”.

Material Object – **Obiekt Materialny**: Część środowiska, który ma przynajmniej jedną, określoną cechę, która odróżnia go od reszty środowiska. Obiekt Materialny może być reprezentowany przez substancję, pole lub ich kombinację.

Maxi-Problem – **Maksi-Problem**: Definicja Problemu Wynalazczego, która nie narzuca ograniczeń dla przyszłego rozwiązania wynalazczego.

Measurement Function – **Funkcja Pomiarowa**: Dostarczanie Funkcji, która ujawnia informację o komponentach.

Measurement Su-Field – **Wepol Pomiarowy**: Specjalny typ Wepola, który jest używany do prezentowania modeli problemów wynalazczych, w których pomiar oraz wykrywanie jest wymagane w warunkach Analizy Wepolowej.

Method of Trends – **Metoda Trendów**: Technika, która przedstawia, które sprzeczności pojawią się w przyszłości, jeżeli dwa obecne trendy technologiczne i społeczne będą rozwijać się do osiągnięcia ich limitów.

Method of Trials and Errors – **Metoda Prób i Błędów**: Niealgorytmiczny sposób generowania nowych pomysłów rozwiązania problemu, oparta o bezpośrednim przeskoczeniu od danego problemu do pomysłu. Podstawową wadą tej metody, w większości przypadków, jest konieczność tworzenia wielkiej liczby pomysłów do rozwiązania trudnego problemu, co może skutkować marnotrawieniem dużej ilości czasu oraz dużą ilością podjęć do rozwiązania problemu zanim zostanie odnaleziona skuteczna metoda.

Methods of Eliminating Psychological Interia – **Metody Eliminacji Inercji Psychologicznej**: Grupa metod skupiających się na użyciu specjalnych psychologicznych środków służących zredukowaniu stopnia psychologicznej inercji, w celu rozszerzenia pola poszukiwania pomysłów. Do najbardziej znanych metod redukcji psychologicznej inercji, przed pojawieniem się TRIZ, była burza mózgów, Synektyka, itd.

Micro-Level Physical Contradiction – **Sprzeczność Fizyczna na Mikorpoziomie**: Typ sprzeczności fizycznej używany w ARIZ, w którym sprzeczne wymagania są wprowadzane do cząsteczek tworzących obiekty w małej skali.

Micro-Problem – **Mikroproblem**: Typ Definicji Problemu Wynalazczego, który jest sformułowany po zidentyfikowaniu kierunku rozwiązania, po zastosowaniu metody „Krok Wstecz od IKR”.

Mini-Problem – **Miniproblem**: Typ Definicji Problemu Wynalazczego, który jest osiągnięty poprzez narzucenie następujących ograniczeń do danej sytuacji wynalazczej: wszystko pozostaje takie, jak jest (bez żadnych zmian), albo staje się bardziej uproszczone, ale wymagany pozytywny efekt jest dostarczany lub znika szkodliwy efekt. Celem Definicji Miniproblemu jest osiągnięcie rozwiązania przy najmniejszych możliwych ingerencjach w system techniczny.

Modeling with „Smart Little People” – **Modelowanie „Małymi Ludzikami”**: Metoda i technika tworzenia nowych rozwiązań poprzez graficzną prezentację sprzeczności fizycznej w systemie technicznym, poprzez przeniesienie wykonywania czynności systemu na „małe ludziki” i propozycję nowych pomysłów na rozwiązania poprzez modyfikowania ich zachowania. Pierwotnym celem tej metody jest zmniejszenie stopnia psychologicznej inercji podczas rozwiązywania problemu.

Modified Environment – **Zmodyfikowane Środowisko**: Część systemu lub jego supersystemu, która zazwyczaj otacza subsystem, w którym pojawia się problem wynalazczy, z całkowicie lub częściowo zmieniającymi się parametrami fizycznymi lub chemicznymi w celu osiągnięcia właściwości wymaganych do rozwiązania problemu wynalazczego.

Mono-system – **Monosystem**: System lub subsystem składający się z niepowtarzalnych komponentów.

Morphological Table – **Tabela Morfologiczna**: Metoda rozwinięta poza TRIZ, służąca odkrywaniu wszystkich możliwych rozwiązań dla wielokierunkowego problemu o niepoliczalnej złożoności. Metoda bazuje na wyczerpującym poszukiwaniu wszystkich kombinacji wartości atrybutów reprezentujących wywołujący problem system.

Multi-Screen Analysis – **Analiza Wieloe ekranowa**: Metoda i narzędzie oparte o użycie Wieloe ekranowego Wykresu Myślowego w celu przewidzenia przyszłego rozwoju systemu, w

oparciu o analizę porównawczą przeszłych generacji tego systemu, jego subsystemów i supersystemu z obecną generacją systemu oraz projekcją przyszłych generacji systemu.

Multi-Screen Diagram – **Wielokranowy Wykres**: Metoda analizy systemu technicznego, która rozważa jego właściwości i cechy w odniesieniu do ich relacji z subsystemami i supersystemem, jak i również z przeszłymi generacjami systemu, jego subsystemów oraz supersystemu, a także ich projekcji dla przyszłych generacji systemu.

Negative Effect – **Negatywny Efekt**: Rezultat funkcji, działania lub interakcji, który negatywnie wpływa na wymagane specyfikacje.

Neutral Function – **Neutralna Funkcja**: Fizyczne działanie wykonywane przez obiekt materialny – dostarczyciela funkcji – które nie skutkuje żadną znaczącą zmianą lub zachowaniem wartości parametru przedmiotu funkcji.

Non-Algorithmic Methods – **Metody Niealgorytmiczne**: Metody rozwiązywania problemów i tworzenia nowych pomysłów, które nie stosują stopniowego podejścia od problemu do rozwiązania.

Non-Routine Inventive Problem – **Nierutynowy Problem Wynalazczy**: Zobacz Niestandardowy Problem Wynalazczy.

Non-Standard Inventive Problem – **Niestandardowy Problem Wynalazczy**: Problem wynalazczy, którego model rozwiązania nie jest dostępny w Bazie Wiedzy TRIZ lub też nie może być rozwiązany poprzez stosowanie dostępnych modeli rozwiązań.

Object of Function – **Przedmiot Funkcji**: Obiekt materialny, którego wartość dla określonego atrybutu jest zmieniana przez skutek wykonywania funkcji skierowanej na ten obiekt.

Operation – **Operacja**: Działanie wykonywane przez obiekt materialny w celu zmiany wartości atrybutu drugiego przedmiotu materialnego.

Operational Time – **Czas Operacyjny**: Odcinek czasowy podczas którego następuje fizyczny konflikt (lub negatywny efekt) skutkujący pojawieniem się problemu. Można określić tu trzy odcinki czasowe: 1) Czas przed konfliktem, 2) Czas konfliktu, 3) Czas po konflikcie.

Operational Zone – **Strefa Operacyjna**: Część fizycznej przestrzeni, w której zachodzi konflikt (lub negatywny efekt), który wywołuje pojawienie się problemu. Zazwyczaj w Strefie Operacyjnej znajduje się również obiekt materialny bezpośrednio związany z konfliktem.

Operational Principle – **Zasada Operacyjna**: Skrócowa koncepcja obrazująca w jaki sposób pożądana funkcja może zostać osiągnięta dzięki wybranemu naukowemu efektowi lub ich kombinacji. Zasada Operacyjna może zostać wykorzystana do stworzenia wielu różnych systemów technicznych lub komponentów.

OTSM-TRIZ – **OTSM-TRIZ**: Skrót oznaczający „Ogólną Teorię Silnego Myślenia – TRIZ”, która wywodzi się z Klasycznego TRIZ, a jej celem jest zrozumienie, w jaki sposób systematyczne podejście do organizacji procesów myślowych może wzmocnić jednostkowe umiejętności myślenia i przekształcić je w tak zwane „utalentowane myślenie” dla odpowiedniej dla jednostki dziedziny. OTSM-TRIZ wykorzystuje jako podłoże kluczowe Postulaty TRIZ połączone z licznymi Aksjomatami OTSM-TRIZ.

OTSM-TRIZ Axiom – **Aksjomat OTSM-TRIZ**: Stwierdzenie, które musi zostać zaakceptowane bez dowodów na jego prawdziwość, przedstawiające określony postulat będący fundamentalną bazą dla tworzonych teorii, metod oraz narzędzi OTSM-TRIZ.

Parameter – **Parametr**: Zmienny, policzalny czynnik, konkretny lub zagregowany, który bierze udział w określaniu atrybutu materialnego obiektu będącego częścią systemu technicznego lub jego supersystemu, i który określa jego granice oraz zachowanie. Parametry mogą być zarówno fizyczne, jak i niefizyczne.

Parameter Change – **Zmiana Parametru**: Zmiana mierzalnej wartości Parametru.

Partial Action – **Częściowe Działanie**: Zobacz Niewystarczająca Funkcja.

Patent – **Patent**: Prawny dokument zatwierdzony przez krajowe lub międzynarodowe władze mający na celu ochronę praw własności intelektualnej właściciela patentu, dotyczący określonego wynalazku, w konkretnym przedziale czasowym.

Patent Benchmarking (in TRIZ) – **Benchmarking Patentowy (w TRIZ)**: Badanie porównawcze dwóch lub więcej patentów zabezpieczających konkurencyjny system techniczny lub też rozwiązania wynalazczego będącego w sprzeczności z określonym Trendem Rozwoju Systemu Technicznego stosowanego w TRIZ lub wybranej liczbie trendów.

Patent Circumvention – **Omijanie Patentu**: Metoda pozwalająca na omijanie, zgodnie z prawem, ograniczeń narzucanych przez konkurencyjne patent, przykładowo na swobodne działanie bez naruszania praw właściciela patentu.

Patentable Solution – **Rozwiązanie do Opatentowania**: Nowe rozwiązanie wynalazcze, które spełnia wszystkie wymogi formalne aby otrzymać patent chroniący rozwiązanie.

Performance of Main Parameter of Value – **Wydajność Głównego Parametru Wartości**: Zagregowany pomiar tego, jak dobrze wybrany produkt spełnia wymagania i oczekiwania rynku.

Phase of System's Birth and Early Development – **Faza Narodzin i Wczesnego Rozwoju Systemu**: Odcinek na osi czasu obrazującej rozwój systemu technicznego, który zaczyna się zaraz po wymyśleniu systemu i trwający aż do momentu osiągnięcia przez jego główny atrybut minimalnej, wymaganej wartości.

Phase of System's Growth – **Faza Wzrostu Systemu**: Odcinek na osi czasu obrazującej rozwój systemu technicznego, który zaczyna się po osiągnięciu przez jego główny atrybut wartości wymaganej do kontynuacji wzrostu, aż do osiągnięcia jego limitu, wywołanego pojawieniem się konieczności dostarczania zbyt dużej liczby zasobów potrzebnych do jego działania, wynikającej z zasady operacyjnej stojącej za systemem technicznym.

Phase of System's Maturity – **Faza Dojrzałości Systemu**: Odcinek na osi czasu obrazującej rozwój systemu technicznego, który zaczyna się po tym, jak jego główny atrybut przestał gwałtownie wzrastać.

Phase of System's Stagnation – **Faza Stagnacji Systemu**: Odcinek na osi czasu obrazującej rozwój systemu technicznego, który zaczyna się po tym, jak jego główny atrybut przestał wzrastać.

Physical Conflict – **Fizyczny Konflikt**: Zobacz Sprzeczność Fizyczna.

Physical Contradiction – **Sprzeczność Fizyczna**: Sytuacja powstająca, gdy określony atrybut obiektu materialnego musi posiadać w tym samym czasie dwie odmienne wartości aby dostarczyć wymagany rezultat. Atrybut może być fizycznym parametrem, zagregowanym stanem, lokalizacją itd.

Physical Effekt – **Efekt Fizyczny**: Naturalny przypadek, znany w fizyce lub też kombinacja kilku z nich, która może być użyta do rozwiązania problemów wynalazczych.

Physical Parameter – **Parametr Fizyczny**: Zmienny, mierzalny czynnik, określony lub zagregowany, który określa atrybut danego obiektu materialnego, w terminach fizycznych.

Poly-System – **Polisystem**: System techniczny zawierający trzy lub więcej parametry z identycznymi, przeciwstawnymi lub odwrotnymi funkcjami lub wartościami tego samego atrybutu w celu stworzenia pozytywnego efektu synergii: znacznego pomnożenia lub pomniejszenia wartości atrybutu, albo też dostarczenie nowej właściwości lub nowej funkcji. Trzy lub więcej kompletnych systemów technicznych mogą stworzyć polisystem również wtedy, gdy są w stanie wyprodukować efekt synergii.

Poly-system with Biased Parameters – **Polisystem z Wpływającymi Parametrami**: System techniczny zawierający trzy lub więcej komponenty z wpływającymi na siebie funkcjami lub wartościami tych samych atrybutów, w celu stworzenia pozytywnego efektu synergii: pożądanego wzrostu lub spadku wartości atrybutu, albo dostarczenia nowej właściwości lub produkcji nowej funkcji. Polisystem może być tworzony przez trzy lub więcej kompletnych systemów technicznych z wpływającymi na siebie funkcjami lub wartościami tych samych atrybutów.

Poly-system with Identical Parameters – **Polisystem z Identycznymi Parametrami**: System techniczny, zawierający trzy lub więcej komponenty z identycznymi funkcjami lub wartościami tych samych atrybutów, w celu stworzenia pozytywnego efektu synergii: pożądanego wzrostu lub spadku wartości atrybutu, albo dostarczenia nowej właściwości lub produkcji nowej funkcji. Polisystem może być stworzony z trzech lub więcej systemów technicznych, jeżeli tylko tworzą one efekt synergii.

Poly-system with Inverse Parameters – **Polisystem z Odwrotnymi Parametrami**: System techniczny, zawierający trzy lub więcej komponenty z odwrotnymi funkcjami lub wartościami tych samych atrybutów, w celu stworzenia pozytywnego efektu synergii. Polisystem może być stworzony z trzech lub więcej kompletnych systemów technicznych z odwrotnymi funkcjami (antysystemami) jeżeli tworzą one efekt synergii.

Poorly Controllable Interaction – **Słabo Kontrolowalna Interakcja**: Typ relacji pomiędzy dwoma komponentami systemu technicznego lub systemu technicznego i jego supersystemu, która zachodzi, kiedy jeden z komponentów dostarcza pozytywną funkcję do drugiego komponentu, ale poziom kontroli nad dostarczaniem funkcji lub rezultatem jej dostarczenia jest niewystarczający.

Positive Effect – **Pozytywny Efekt**: Sytuacja, w której funkcja, akcja lub interakcja prowadzą do osiągnięcia wymaganego rezultatu.

Positive Interaction – **Pozytywna Interakcja**: Typ relacji pomiędzy dwoma komponentami systemu technicznego lub systemu technicznego i jego supersystemu, która ma miejsce, gdy jeden komponent dostarcza pozytywną funkcję do drugiego komponentu.

Principle of Separating Contradictory Demands – **Zasada Rozdzielenia Sprzecznych Wymagań**: Metoda proponująca określony kierunek rozwiązania dla oddzielenia od siebie sprzecznych wymagań.

Problem Analysis – **Analiza Problemowa**: Proces przekształcenia danej na początku definicji problemu wynalazczego na dobrze sformułowane zagadnienie problemowe podane w

terminach właściwych dla konkretnego narzędzia TRIZ, a także podające informacje niezbędne do odnalezienia rozwiązania dla danego problemu.

Problem Formulator – Określnik Problemu: Technika prezentująca sytuację, w której pojawia się określony model, wyrażona w terminach współzależności funkcyjnych i efektów wywołanych przez funkcje.

Problem Model – Model Problemowy: Zobacz Model Problemu Wynalazczego.

Problem of Change – Problem Zmiany: Problem wynalazczy wymagający poprawy wydajności lub jakości systemu technicznego, dodania nowej cechy lub eliminacji negatywnego efektu. Rozwiązanie takiego problemu wynika ze zmian danego systemu technicznego.

Problem of Measurement or Detection – Problem Wyrzucia lub Pomiaru: Problem wymagający pomiaru wartości określonego parametru albo wykrycia obecności lub zmiany w określonym atrybucie komponentu systemu w danym momencie. Zazwyczaj rozwiązanie takiego problemu wynika ze stworzenia nowego systemu technicznego lub poprawy istniejącego systemu technicznego służącego do pomiaru lub wykrywania.

Problem Statement – Sformułowanie Problemu: Opis celów, ograniczeń, wymagań oraz warunków, które muszą zostać spełnione w celu poszukiwań odpowiedniego rozwiązania.

Process Model – Model Procesu: Model systemu technicznego zbudowany w formie sekwencji działań.

Product – Produkt: System techniczny będący przedmiotem innowacji.

Product (in ARIZ) – Produkt (w ARIZ) – Konfliktujący komponent będący przedmiotem funkcji wykonywanej przez Narzędzie (termin wywodzący się z ARIZ; odpowiada pojęciu Przedmiot Funkcji).

Productive Function – Wydajna Funkcja: Użyteczna Funkcja, która nieodwracalnie zmienia wartość atrybutu systemu technicznego.

Property – Właściwość: Atrybut obiektu materialnego, który prezentuje jedną z jego specyficznych właściwości, która może być użyta do dostarczenia pozytywnego lub negatywnego efektu.

Proto Su-Field – Prawepol: Zobacz Niekompletny Wepol.

Providing Function – Dostarczana Funkcja: Użyteczna Funkcja, która pomaga wykonywać pozostałe Użyteczne Funkcje.

Psychological Inertia – Inercja Psychologiczna: Całość osobistego doświadczenia, wiedzy i skojarzeń, które powstrzymują człowieka przed nieszablonowym myśleniem.

Relative Cost – Stosunkowy Koszt: Koszt komponentu wyrażony jako procent od całkowitego kosztu całego systemu technicznego.

Relative Value – Stosunkowa Wartość: Stosunek wartości produktu do wartości konkurencyjnych produktów.

Relative Value of Main Parameter of Value – Stosunkowa Wartość Głównego Parametru Wartości: Wskaźnik pomiarowy stosunkowej pozycji. Odzwierciedla to, co powszechnie odnosi się do naszej „Propozycji Wartości”.

Repository of Science Fiction Ideas – **Baza Pomysłów Science-Fiction**: Baza danych pomysłów science-fiction nakreślonych przez literaturę odnoszącą się do tego tematu, gdzie każdy pomysł jest oceniony i skategoryzowany przez liczne kryteria.

Resource – **Zasób**: Typ namacalnej lub nienamacalnej rzeczy, która może zostać użyta do rozwiązania problemu wynalazczego: czasu, przestrzeni, substancji, pól, ich właściwości i parametrów itd.

Resource Analysis – **Analiza Zasobów**: Badanie sprawdzające dostępne zasoby znajdujące się w systemie technicznym lub jego supersystemie, mające na celu stworzenie listy zasobów, które mogą zostać użyte do rozwiązania danego problemu wynalazczego.

Rythm Harmonization – **Harmonizacja Rytmów**: Koordynacja częstotliwości pracy wchodzących ze sobą w kontakt subsystemów lub komponentów.

Root Conflict – **Konflikt Bazowy**: Sprzeczność powodująca pojawianie się innych sprzeczności i negatywnych efektów.

Root Conflict Analysis – **Analiza Konfliktu Bazowego**: Metoda i technika rozkładająca „od góry do dołu” problem wynalazczy, określony w warunkach negatywnego efektu, przedstawiony w formie drzewa powiązanych przyczyn sprzeczności, negatywnych i pozytywnych efektów.

Routine Inventive Problem – **Rutynowy Problem Wynalazczy**: Zobacz Standardowy Problem Wynalazczy.

Scientific Effect – **Efekt Naukowy**: Naturalne zjawisko lub ich kombinacja, które mogą być użyte do rozwiązania problemu wynalazczego lub stworzenia nowego systemu technicznego, albo jego subsystemu, opierającej się na nowej zasadzie działania.

S-Curve Analysis – **Analiza Krzywej S**: Przewidywanie potencjalnego lub przyszłego rozwoju określonego systemu technicznego lub określonej technologii, w stosunku do zdefiniowania ich obecnej pozycji na Krzywej S Rozwoju.

S-Curve Jump – **Skok na Krzywej S**: Przejście od jednej Krzywej S opisującej rozwój systemu technicznego do innej Krzywej S, w związku z destrukcyjną innowacją, która umożliwiła radykalny wzrost wartości jednego z najważniejszych atrybutów systemu w fazie dojrzałości lub stagnacji istniejącego systemu.

S-Curve of Evolution – **Krzywa S Rozwoju**: Krzywa opisująca nieliniową relację pomiędzy zmianą wartości jednego z najważniejszych atrybutów systemu technicznego a czasem. Wartość atrybutu prezentowana jest na pionowej osi, podczas gdy czas przedstawiony jest na czasie poziomej. Typowa Krzywa S ma kształt podobny do litery „S”, w związku z trzema odrębnymi przedziałami czasowymi: 1) Fazą Narodzin Systemu i Wczesnym Rozwojem, gdzie wartość atrybutu wzrasta stosunkowo powoli, 2) Fazą Wzrostu Systemu, gdzie wartość atrybutu wzrasta gwałtownie, oraz 3) Fazą Dojrzałości, gdzie wartość atrybutu rośnie stosunkowo powoli lub też nie wzrasta w ogóle. Czasami do Krzywej S dodaje się również dodatkowy przedział obrazujący fazę stagnacji.

Secondary Problem – **Problem Wtórny**: Problem, który musi zostać rozwiązany w celu wprowadzenia rozwiązania wynalazczego zaproponowanego dla danego problemu wynalazczego.

Separation of Contradicting Demands – **Rozdzielenie Sprzecznych Wymagań**: Metoda rozwiązania problemu wynalazczego poprzez zaspokojenie dwóch sprzecznych wymagań w

satysfakcjonujący sposób, poprzez rozdzielanie wymagań, a nie poprzez optymalizację lub kompromis.

Separation of Contradicting Demands in Contradiction – **Rozdzielenie Sprzecznych Wymagań w Sprzeczności**: Metoda rozdzielania dwóch sprzecznych wymagań, które tworzą sprzeczność fizyczną, proponująca wprowadzenie określonych warunków wewnątrz systemu technicznego lub jego supersystemu, w celu uniknięcia pojawienia się konfliktów wymagań.

Separation of Contradicting Demands in Space – **Rozdzielenie Sprzecznych Wymagań w Przestrzeni**: Metoda rozdzielania dwóch sprzecznych wymagań, tworzących sprzeczność fizyczną, która proponuje doprowadzenie do pojawiania się konfliktujących wymagań w różnych częściach przestrzeni.

Separation of Contradicting Demands in Structure – **Rozdzielenie Sprzecznych Wymagań w Strukturze**: Metoda rozdzielania dwóch sprzecznych wymagań, tworzących sprzeczność fizyczną, która proponuje osłabić konkretną właściwość komponentu systemu technicznego lub jego supersystemu, podczas gdy cały system posiadać będzie przeciwną właściwość.

Separation of Contradicting Demands in Time – **Rozdzielenie Sprzecznych Wymagań w Czasie**: Metoda rozdzielania dwóch sprzecznych wymagań, zaangażowanych w sprzeczność fizyczną, która proponuje doprowadzenie do pojawiania się konfliktujących wymagań w różnych odcinkach czasowych.

Separation Principle – **Zasada Rozdzielenia**: Opis konkretnej metody rozdzielania sprzecznych wymagań.

Similar Functions – **Podobne Funkcje**: Funkcje o podobnych przedmiotach i/lub działaniach.

Size-Time-Cost Operator – **Operator Rozmiar-Czas-Koszt**: Metoda i technika proponująca zmniejszenie inercji psychologicznej w trakcie rozwiązywania problemu wynalazczego poprzez drastyczne zwiększenie lub zmniejszenie jednego z trzech parametrów systemu technicznego lub obiektu materialnego: rozmiaru, czasu lub kosztu.

Solution Direction – **Kierunek Rozwiązania**: Identyfikacja konkretnej ścieżki lub metody rozwiązania problemu wynalazczego.

Spatial Geometry Operator – **Operator Przestrzeni Geometrycznej**: Metoda przedstawiająca zasady innowacyjnych ulepszeń systemu technicznego, bazujących na zmianie kształtów geometrycznych, w celu umożliwienia lepszego użycia zasobów znajdujących się w systemie technicznym lub jego supersystemie.

Special Term – **Termin Specjalistyczny**: Określone słowo, które opisuje obiekt materialny, system, funkcję właściwość lub atrybut w kontekście jego określonego zastosowania.

Stagnation Zone – **Strefa Stagnacji**: Część przepływu, w której przepływ ulega czasowemu lub permanentnemu zatrzymaniu. Strefa Stagnacji to typowa wada identyfikowana przez Analizę Przepływów.

Standard Inventive Problem – **Standardowy Problem Wynalazczy**: Problem wynalazczy, którego model pasuje do jednego z opisów Modeli Problemów Wynalazczych w Narzędziach Rozwiązywania Problemów TRIZ (głównie Standardów Wynalazczych) oraz Bazie Wiedzy TRIZ, który może być rozwiązany bezpośrednio poprzez ich użycie.

Standard Solution for Solving Inventive Problems – **Standardowe Rozwiązanie dla Rozwiązania Standardowego Problemu**: Zobacz Standard Wynalazczy.

Step back from Ideal Final Result – **Krok Wstecz od Idealnego Końcowego Rozwiązania**: Technika proponująca sformułowanie Idealnego Końcowego Rozwiązania i rozważenia czy pożądaný cel jest możliwy poprzez osiągnięcie nieco mniejszego rezultatu, niż miałyby to miejsce w osiągnięciu pełnego Idealnego Końcowego Rozwiązania.

Subject-Action-Object – **Narzędzie-Działanie-Przedmiot**: Triada definiująca Dostarczyciela Funkcji, jego określoną Funkcję oraz Przedmiot Funkcji.

Substance – **Substancja**: Materia posiadająca masę. Substancja może znajdować się w stanie gazowym, płynnym, stałym lub plazmowym. W niektórych przypadkach i Narzędziach TRIZ, termin „substancja” może być rozpatrywany w szerszym znaczeniu, przykładowo, w Standardach Wynalazczych oraz ARIZ, rozumiana jest jako materialny komponent lub ich zbiór.

Substance-Field Analysis – **Analiza Wepolowa**: Metoda skrótego, symbolicznego modelowania systemu technicznego lub jego części (czasami w połączeniu z częścią jego supersystemu) wyrażana w komponentach substancji, polach oraz fizycznych interakcjach pomiędzy nimi.

Substance-Field Resource – **Zasób Wepolowy**: Substancje, pola oraz ich właściwości i parametry, które należą do analizowanego systemu technicznego lub jego supersystemu, i które mogą zostać użyte do rozwiązania problemu lub realizacji nowej funkcji.

Subsystem – **Subsystem**: Komponent lub zestaw oddziałujących na siebie komponentów, ograniczonych konkretnymi granicami przynależnymi do systemu technicznego. Zarówno oddzielny obiekt materialny oraz większa część systemu łączą kilka komponentów (obiektów materialnych), które mogą być rozpatrywane jako subsystem.

Subversion Analysis – **Analiza Wywrotowa**: Metoda i technika pozwalająca na zrozumienie przyczyn problemów w warunkach negatywnego lub niepożądanego efektu, odwracająca standardową analizę problemową: zamiast podejmowania prób odwrócenia efektów negatywnych lub niepożądanych efektów, skupia się tu na poznaniu jak stworzyć negatywny lub niepożądany efekt pod podanymi warunkami i ograniczeniami.

Su-Field – **Wepol**: Model minimalnego systemu technicznego, zawierającego dwa komponenty będące substancją oraz polem będące przyczyną interakcji pomiędzy komponentami substancjalnymi. Minimalny kompletny Wepol jest graficznie prezentowany jako trójkąt z symbolicznymi przedstawieniami dwóch substancji, pola oraz liniami przedstawiającymi interakcję pomiędzy komponentami. Każdy system techniczny może być rozpatrywany jako pojedynczy Wepol lub ich sieć. Specjalny typ Wepola, który może zawierać tylko jedną substancję zwany jest „Wepolem Pomiarowym”.

Su-Field Component – **Komponent Wepolowy**: Każda Substancja lub Pole, wchodzące w skład konkretnego Wepola.

Su-Field Decomposition – **Rozbiórka Wepola**: Zmiana danego Wepola poprzez eliminację interakcji prowadzącej do występowania negatywnego efektu (negatywnej interakcji).

Su-Field Diagram – **Diagram Wepolowy**: Graficzna prezentacja Wepola, w kształcie trójkąta, z węzłami reprezentującymi dwie substancje i pole, oraz linie pomiędzy nimi prezentujące interakcje zachodzące pomiędzy komponentami Wepola. Liczba węzłów i linii może ulegać zmianie.

Su-Field Formula – **Formuła Wepolowa**: Zobacz Diagram Wepolowy.

Super-Effect – **Super Efekt**: Niespodziewana, dodatkowa korzyść, która pojawia się jako rezultat rozwiązania problemu wynalazczego, którego definicja nie zawierała wymogów osiągnięcia takiej korzyści.

Super-Effect Discovery – **Odkrycie Super Efektu**: Proces odkrycia Super Efektu.

Supersystem – **Supersystem**: System zawierający dany system techniczny jako swoją część (subsystem).

Synthesis of Su-Field Systems – **Synteza Systemów Wepolowych**: Grupa metod rozwiązywania problemów wynalazczych poprzez dodanie nowych substancji i pól do istniejących Wepoli. Metody te prezentowane są jako odpowiednia Standardy Wynalazcze w Systemie Standardów Wynalazczych.

System Complexity – **Kompleksowość Systemu**: Pomiar identyfikujący liczbę procesów zachodzących wewnątrz systemu technicznego, które używane są do dostarczenia funkcjonalności systemu.

System Conflict – **Konflikt Systemowy**: Zobacz Sprzeczność Techniczna.

System of Inventive Standards – **System Standardów Wynalazczych**: Zbiór 76 Standardów Wynalazczych, który zawiera 5 kategorii Standardów Wynalazczych, podzielonych ze względu na typ problemu wynalazczego z którym mogą poradzić sobie Standardy Wynalazcze: 1) Ukończenie i Rozłożenie Wepola, 2) Rozwój Wepola, 3) Przejście na makro i mikro poziom, 4) Pomiar i Wykrywanie Wepoli, 5) Stosowanie Standardów Wynalazczych.

System Operator – **Operator Systemowy**: Zobacz Wielokranowy Wykres.

System Quality – **Jakość Systemu**: Właściwość lub funkcja, która może być osiągnięta poprzez połączenie dwóch lub więcej obiektów materialnych lub komponentów do systemu, oraz która nie może zostać osiągnięta na bazie pojedynczego obiektu materialnego lub komponentu.

System S-Curve – **Krzywa S Systemu**: Krzywa S prezentująca rozwój konkretnego systemu technicznego lub jego subsystemu, opartego o taką samą zasadę operacyjną.

Systematic Innovation – **Systematyczna Innowacja**: Rama łącząca liczne teorie, metody i narzędzia bazujące na systematycznym podejściu do wspierania innowacyjnych procesów poprzez analizę wyjściowej sytuacji, w celu dostarczenia możliwych do opatentowania rozwiązań.

Systematic Technology Evolution – **Systematyczny Rozwój Technologii**: Hipoteza mówiąca, że rozwój większości systemów technicznych jest rządzony przez te same zasady i wzorce, odpowiednio dla dziedziny technicznej lub obszaru technologicznego. Systematyczny Rozwój Technologii zawiera modele rozwoju systemów technicznych (takich jak Krzywa S, Dzwonowa Krzywa Rozwoju) oraz zbiór bardziej określonych Trendów i Linii Rozwoju Systemów Technicznych.

Talented Thinking – **Zdolne Myślenie**: Typ myślenia oparty o systematyczne spojrzenie, które umożliwia tworzenie przełomowych pomysłów, a także przewidywania konsekwencji wprowadzenia ich w życie.

Target Component – **Komponent Docelowy (Przedmiot)**: Obiekt, który musi zostać zmieniony lub zachowany.

Target Disadvantage – **Wada Celu**: Wada w analizowanym systemie technicznym, której eliminacja jest celem projektu.

Technical Conflict – **Konflikt Techniczny**: Zobacz Sprzeczność Techniczna.

Technical Contradiction – **Sprzeczność Techniczna**: Sytuacja pojawiająca się, kiedy próba rozwiązania problemu wynalazczego poprzez poprawę jednego atrybutu (parametru) systemu technicznego prowadzi do niemożliwego do zaakceptowania pogarszania się drugiego atrybutu (parametru) tego samego systemu technicznego.

Technical Effect – **Efekt Techniczny**: Konkretne rozwiązanie techniczne, które może zapewnić dostarczenie funkcji technicznej w różnych obszarach technologii.

Technical Function – **Funkcja Techniczna**: Konkretny typ funkcji, która dotyczy atrybutu systemu technicznego lub jego supersystemu.

Technical Parameter – **Parametr Techniczny**: Zobacz Parametr Techniczny.

Technical System – **System Techniczny**: Zbiór komponentów (obiektów materialnych), które zostały świadomie połączone w system, poprzez ustanowienie określonych interakcji zachodzących pomiędzy komponentami. System techniczny jest zaprojektowany, rozwinięty, wytworzony i przeznaczony do wykonywania możliwej do kontrolowania głównej funkcji użytecznej lub wielu funkcji z konkretnym zastosowaniem. System techniczny może zawierać subsystemy, które mogą być rozważane jako oddzielne systemy techniczne.

Technological Process – **Proces Technologiczny**: Proces wykorzystujący obiekty materialne, takie jak surowce, sprzęt, narzędzia, energię, części, zbiory części, ludzi itd., w celu stworzenia lub modyfikacji produktu.

Technology Evolution – **Rozwój Technologii**: Zobacz Rozwój Systemów Technicznych.

Technology S-Curve – **Krzywa S Technologii**: Krzywa S prezentująca liczne, określone krzywe S, demonstrujące rozwój różnych środków opartych o różne zasady działania, w celu dostarczenia takiego samego głównego parametru wartości.

T-Field – **Tepole**: Wepol, w którym jeden komponent poddany jest działaniu pola termicznego.

The Bank of Worthy Goals – **Bank Ważnych Celów**: Baza danych zawierająca konkretnie wyrażone cele, które mogłyby znacząco przyczynić się do rozwoju społeczeństwa i rozwiązać wieloskalowe problemy, gdyby udało się je osiągnąć.

Theory of Creative Personality Development: **Teoria Rozwoju Twórczej Osobowości**: Teoria badająca rozwój osobistych umiejętności kreatywnych w oparciu o analizę rozległej liczby dokumentów opisujących biografie utalentowanych, kreatywnych myślicieli i wynalazców, ze specjalnym uwzględnieniem tego, w jaki sposób kreatywna osoba rozwiązuje problemy z jakim spotyka się podczas swojego życia.

Theory of Technical Systems Evolution – **Teoria Rozwoju Systemów Technicznych**: Teoria, która pojawiła się podczas rozwoju TRIZ, badająca modele rozwoju systemów technicznych, a także praw, trendów i linii rozwoju systemów technicznych.

Theory of Inventive Problem Solving – **Teoria Rozwiązywania Innowacyjnych Problemów**: Dyscyplina nauki, w której obrębie stosowania mieszczą się zagadnienia takie jak kierunki rozwoju systemów technicznych, procesy rozwiązywania problemów wynalazczych, rozwój metod i narzędzi wspierających innowacyjne usprawnienia systemów technicznych, bazujących na wiedzy i systematycznym podejściu. Ostatnimi czasy studia nad TRIZ i jego rozwojem zostały rozszerzone do nietechnicznych obszarów takich jak biznes, społeczeństwo i inne typy stworzonych przez człowieka systemów.

Tool (In ARIZ) – **Narzędzie (W ARIZ)**: Komponent systemu technicznego, który dostarcza funkcję skierowaną na inny komponent systemu, w celu realizacji głównego celu danego systemu technicznego lub jego części.

Tool (In Trends of Technology Evolution) – **Narzędzie (W Trendach Rozwoju Technologii)**: Zobacz Jednostka Robocza.

Transformable Substance – **Przekształcalna Substancja**: Substancja (zazwyczaj materialna), która może być przekształcona w celu uzyskania nowych właściwości wymaganych do rozwiązania problemu, poprzez poddanie substancji działaniu zewnętrznemu.

Transition to Macro Level – **Przejście na Makropoziom**: Metoda rozwiązania problemu wynalazczego lub bezpośrednio rozwijającego się systemu technicznego poprzez: 1) zwiększenie liczby komponentów lub interakcji tworzących system, 2) tworzenie bisystemów i polisystemów 3) przydzielanie podwójnych właściwości do systemu.

Transition to Micro-Level – **Przejście na Mikropoziom**: Metoda rozwiązania problemu wynalazczego lub rozwijającego się systemu technicznego poprzez zastąpienie zasady działania stojącej za jego subsystemem nową zasadą działania, która wykorzystuje właściwości mikroskalowych obiektów materialnych: kawałków substancji, molekuł, cząsteczek lub pól.

Transmission – **Transmisja**: Jeden z kluczowych komponentów (subsystemów) Kompletnego Systemu Technicznego, który, zgodnie z Prawem Kompletności Systemów Technicznych, transmituje przepływ energii potrzebnej do napędzania jednostki roboczej z silnika do jednostki roboczej.

Transport Function – **Funkcja Transportowa**: Dostarczana Funkcja, która zmienia położenie swojego Przedmiotu w przestrzeni.

Trend of Energy Conductivity – **Trend Energetycznej Przewodności**: Kierunek rozwoju systemów technicznych który stwierdza, że każdy system techniczny, aby być opłacalnym, musi zapewniać pełną energetyczną przewodność poprzez system, a także w rozwijać się w kierunku coraz mniejszych strat energii wewnątrz systemu.

Trend of Technical Systems Evolution – **Trendy Rozwoju Systemów Technicznych**: Ogólny wzorec prezentujący powszechny kierunek rozwoju systemów technicznych poprzez przejście systemu technicznego z jednej fazy do kolejnej, zgodnie z określonymi kryteriami niezależnie od dziedziny.

Trend of Evolution along the S-curve – **Trend Rozwoju wzdłuż Krzywej S**: Kierunek rozwoju systemów technicznych stwierdzający, że każdy system techniczny rozwija się wzdłuż Krzywej S Rozwoju.

Trend of Harmonization of Rythms – **Trend Harmonizacji Rytmów**: Kierunek rozwoju systemów technicznych stwierdzający, że, podczas rozwoju, systemy techniczne mają tendencję do harmonizacji rytmów swoich komponentów.

Trend of Increasing the Degree of Technical System Completeness and Decreasing Human Involvement – **Trend Zwiększania Stopnia Kompletności Systemu Technicznego i Zmniejszania Zaangażowania Człowieka**: Kierunek rozwoju systemów technicznych stwierdzający, że każdy system techniczny ma tendencję do zwiększania liczby funkcji dostarczanych wewnątrz systemu lub przez system, które nie wymagają obecności ani zaangażowania człowieka.

Trend of Increasing the Degree of Substance-Field Interactions – **Trend Podnoszenia Stopnia Interakcji Substancjalno-Polowych (Wepolowych)**: Kierunek rozwoju systemów technicznych stwierdzający, że każdy system techniczny ma tendencję do podnoszenia liczby substancji, pól oraz interakcji pomiędzy nimi, podczas swojego rozwoju.

Trend of Increasing the Degree of System's Ideality – **Trend Podnoszenia Stopnia Idealności Systemu**: Kierunek rozwoju systemów technicznych stwierdzający, że każdy system techniczny ma tendencję do podnoszenia stopnia swojej idealności podczas rozwoju.

Trend of Non-Uniform Evolution of System's Parts – **Trend Nierównomiernego Rozwoju Części Systemu**: Kierunek rozwoju systemów technicznych stwierdzający, że subsystemy dowolnego systemu technicznego mają tendencję do nierównomiernego rozwoju podczas swojego życia. Im bardziej złożony jest system techniczny, tym większy stopień nierównomierności.

Trend of System Completeness – **Trend Kompletności Systemu**: Kierunek rozwoju systemów technicznych stwierdzający, że aby stać się technicznym systemem, przynajmniej cztery komponenty (subsystemy) muszą zostać połączone w jeden system: Silnik, Transmisja, Jednostka Sterowania i Jednostka Robocza, a także muszą one dostarczać odpowiednie funkcje.

Trend of Transition to Micro-level – **Trend Przejścia na Mikropoziom**: Kierunek rozwoju systemów technicznych stwierdzający, że rozwój zasady działania stojącej za jednostką pracującą dowolnego systemu technicznego z czasem zyskuje tendencję do wykorzystywania właściwości ułamków substancji, molekuł, cząsteczek oraz pól.

Trend of Transition to Super-system – **Trend Przejścia do Supersystemu**: Kierunek rozwoju systemów technicznych stwierdzający, że każdy system techniczny ma tendencję do stawania się częścią supersystemu, w sytuacji, w której istnieje dalsza konieczność rozwoju systemu, ale wewnętrzne zasoby, na bazie których system mógłby dalej się rozwijać, są wyczerpane. Po przejściu do Supersystemu, dany system przestaje być niezależny i zostaje subsystemem większego systemu technicznego.

Trends of Cinematic – **Trendy Taśmowości (Ruchliwości)**: Grupa Trendów Rozwojowych Systemów Technicznych, które są widoczne niezależnie od technologicznych i fizycznych czynników, mające wpływ na rozwój systemu technicznego: 1) Trend Podnoszenia Stopnia Idealności Systemu, 2) Trend Nierównomiernego Rozwoju Części Systemu, 3) Trend Przejścia do Supersystemu.

Trends of Dynamics – **Trendy Dynamizacji**: Grupa Trendów Rozwojowych Systemów Technicznych twierdzących, że rozwój każdego systemu technicznego zależy od określonych technologicznych i fizycznych czynników, mających wpływ na rozwój systemu technicznego: 1) Trend Podnoszenia Stopnia Interakcji Substancjalno-Polowych, 2) Trend Przejścia do Mikropoziomu, 3) Trend Podnoszenia Stopnia Kompletności Systemu Technicznego oraz Zmniejszania Zaangażowania Człowieka.

Trends of Technical Systems Evolution Analysis – **Trendy Analizy Rozwoju Systemów Technicznych**: Narzędzie analityczne identyfikujące kierunki rozwoju systemu technicznego, powiązane z Trendami Rozwoju Systemów Technicznych.

Trends of Technical Systems Evolution – **Trendy Rozwoju Systemów Technicznych**: Zbiór Trendów Rozwoju Systemów Technicznych TRIZ. Klasyczny TRIZ przedstawiał 11 trendów, spośród których 9 zostało skategoryzowanych na trzy grupy: 1) Trendy Statyczne, 2) Trendy Taśmowe (Ruchliwości), 3) Trendy Dynamiczne, a dwa pozostałe trendy rozważane są jako niezależne.

Trends of Statics – **Trendy Statyki**: Grupa Trendów Rozwoju Systemów Technicznych, które są widoczne podczas wczesnego stadium rozwoju systemu technicznego: 1) Trend Kompletności Systemu, 2) Trend Przewodności Energetycznej, 3) Trend Harmonizacji Rytmów.

Trimming – **Trimming (Przycinanie)**: Metoda i technika ulepszenia systemu technicznego poprzez pozbycie się (przycięcie) pewnych komponentów i przeniesienie ich użytecznych funkcji na pozostałe komponenty systemu lub supersystemu, przy jednoczesnym zachowaniu jakości i wydajności systemu.

Trimming Condition – **Warunek Trimmingu (Przycinania)**: Możliwość eliminacji komponentu z systemu technicznego poprzez eliminację jego użytecznej funkcji lub przeniesienie jego użytecznej funkcji do innych komponentów systemu.

Trimming Model – **Model Trimmingowy (Przycinania)**: Model poprawionego systemu technicznego dzięki zastosowaniu Trimmingu (Przycinania).

Trimming Problem – **Problem Trimmingowy (Przycinania)**: Problem, który musi zostać rozwiązany, aby możliwe było zrealizowanie Modelu Trimmingowego (Przycinania).

Trimming Rule – **Zasada Trimmingowa (Przycinania)**: Zobacz Warunek Trimmingu (Przycinania).

TRIZ Instrument – **Instrument TRIZ**: Zobacz Narzędzie TRIZ.

TRIZ Knowledge Bank – **Bank Wiedzy TRIZ**: Zbiór zawierający bazę danych o wysokopoziomowych patentach, heurystykach, najlepszych praktykach, studiach przypadków odkrytych i opisanych jako rezultat badań wykonywanych w ramach TRIZ. Obecnie Bank Wiedzy TRIZ zawiera bazę danych Zasad Wynalazczych, Standardów Wynalazczych, Efektów Naukowych, Efektów Technicznych, Trendów i Linii Rozwoju, Analogicznych Problemów i Rozwiązań.

TRIZ Knowledge Base – **Baza Wiedzy TRIZ**: Baza danych zawierająca wysokopoziomowe patenty oraz heurystyki wspierające procesy rozwiązywania problemów wynalazczych, odkryte jako rezultat badań wykonywanych w ramach TRIZ.

TRIZ Postulate – **Postulat TRIZ**: Twierdzenie opisujące fundament, na którym opiera się TRIZ. Znane są następujące Postulaty TRIZ: 1) Teoretyczne podstawy TRIZ stworzone są na bazie Trendów Rozwoju Systemów Technicznych, 2) Trendy Rozwoju Systemów Technicznych mogą być ujawnione, poznane i wykorzystane do praktycznego rozwiązywania zadań wynalazczych i uniknięcia metody prób i błędów, 3) Podstawowym Trendem Rozwoju Systemów Technicznych w TRIZ jest Trend do Zwiększania Stopnia Idealności, 4) Proces rozwiązywania problemu wynalazczego może być rozumiany jako proces identyfikacji i rozwiązywania sprzeczności.

TRIZ Process – **Proces TRIZ**: Uszczegółowienie faz i kroków zawierających wskazówki Narzędzi TRIZ, używane do osiągnięcia celu konkretnego procesu wynalazczego. W zależności od Zadania Wynalazczego występować tu mogą różne fazy, kroki oraz Narzędzia TRIZ.

TRIZ School – **Szkoła TRIZ**: Zazwyczaj nieformalne szkolenie; centrum badań i rozwoju w określonym miejscu, które zapewnia (lub zapewniało w przyszłości) znaczący wkład w rozwój teorii, metod i narzędzi TRIZ.

TRIZ Technique – **Technika TRIZ**: Zobacz Narzędzie TRIZ.

TRIZ Tool – **Narzędzie TRIZ**: Konkretnie podejście techniczne, które opisuje procedurę wsparcia dla poszczególnych faz w Procesie TRIZ. Niektóre narzędzia TRIZ zawierają bazę danych skrótowych wzorów rozwiązań, takich jak System 76 Standardów Wynalazczych.

TRIZ-Based Evolution Forecast – **Prognoza Rozwoju Oparta o TRIZ**: Proces krótko i długoterminowego prognozowania i harmonogramowania przyszłego rozwoju danego systemu technicznego, w oparciu o użycie narzędzi TRIZ pozwalających na analizę i rozwiązywanie problemów, połączonych z Bazą Wiedzy TRIZ. Dodatkowo, do Narzędzi i Bazy Wiedzy TRIZ, podczas procesów Prognozy Rozwoju Opartej o TRIZ, intensywnie wykorzystuje się również wiedzę z innych obszarów.

Typical Conflict – **Typowy Konflikt**: Zobacz Typowa Sprzeczność.

Typical Technical Parameter – **Typowy Parametr Techniczny**: Parametr techniczny, który powinien uogólniać bardziej konkretne parametry techniczne. Ograniczony zestaw wstępnie zdefiniowanych uogólnionych parametrów, które zazwyczaj potrzebują usprawnienia w systemie technicznym, jest używany w Matrycy Sprzeczności.

Undesired Effect – **Efekt Niepożądany**: Zdarzenie pojawiające się podczas funkcjonowania systemu technicznego, które prowadzi do zmniejszenia stopnia idealności systemu i jego dostrzegalnej wartości lub prowadzące do powstania negatywnego wpływu na produkt lub resztę supersystemu.

Useful Function – **Funkcja Użyteczna**: Fizyczne działanie wykonywane przez jakiś obiekt – nośnik funkcji, które skutkuje pozytywną (zakładaną) zmianą lub zachowaniem wartości parametru lub stanu przedmiotu funkcji.

Value – **Wartość**: Stosunek pomiędzy wydajnością głównych parametrów wartości a ceną.

Value of Main Parameter of Value – **Wartość Głównego Parametru Wartości**: Związek pomiędzy wydajnością głównych parametrów wartości systemu technicznego a jego ceną rynkową.

Vector of Psychological Inertia – **Wektor Inercji Psychologicznej**: Kierunek poszukiwania rozwiązania problemu wynalazczego w obrębie ograniczonej przestrzeni poszukiwania rozwiązania, zazwyczaj nieświadomie wybierany przez rozwiązującego problem, który bazuje na osobistym doświadczeniu, wiedzy i powiązaniach, bez użycia żadnej ustrukturyzowanych lub usystematyzowanych metod poszukiwania rozwiązania.

Vepol – **Vepol**: Zobacz Wepol.

Void – **Pustka**: Część przestrzeni, w której nie znajduje się żadna, będąca ciałem stałym, substancja.

Working Unit – **Jednostka Robocza**: Jeden z kluczowych komponentów (subsystemów) Kompletnego Systemu Technicznego, który, zgodnie z Prawem Kompletności Systemu, wykonuje działanie funkcyjne na przedmiocie, dla którego system techniczny został stworzony.

Worsening Parameter – **Pogarszający się Parametr**: Typowy parametr techniczny, którego wartość atrybutu zmienia się negatywnie, po zmianie zaproponowanej w celu rozwiązania problemu.

Working Principle – **Zasada Działania**: Zobacz Zasada Operacyjna.

Worthy Goal – **Ważny Cel**: Cel postawiony przez kreatywną osobę, który ta chce osiągnąć. Istnieje wiele cech opisujących ważny cel: a) nowość, b) wartość społeczna, c) niezależność,

d) skala, e) praktyczność, f) zerwanie z obowiązującymi schematami, g) niemożność realizacji w danym momencie czasowym. Ważny cel musi oznaczać pewne konkretne wyniki, a nie abstrakcyjne życzenie.

X-Component – **X-Komponent**: Nieznana jednostka, która musi dostarczyć określoną zmianę w systemie technicznym (np. zmianę w jego komponentach, parametrach, stanach fizycznych, chemicznych, składzie itd.), która powinna być włączona do systemu w celu rozwiązania problemu.

X-Element – **X-Element**: Zobacz X-Komponent.